

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1: "Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere"

Domeniul major de intervenție: 1.1. "Accesul la educație și formare profesională inițială de calitate"

Titlul proiectului: Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință

Contract nr. POSDRU /85/1.1/S/55330

Activitatea 4.1.6. Realizarea raportului către Ministerul Educației privind starea calității în sistemul de învățământ preuniversitar

Nr.: IG3/38/ 3076/28.09.2012

Raport privind starea calității în sistemul de învățământ preuniversitar din România

**Autori: Constantin-Șerban IOSIFESCU
Constanța-Valentina MIHĂILĂ
Cornelia NOVAK
Gabriela-Alina PARASCHIVA**

**Consultanți: Florin Gheorghe MĂRGINEAN
Dana Carmen STROIE
Viorel ȚIGĂNESCU
Zoica Elena VLĂDUȚ**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Cuprins

I. Rezumat

II. Raport privind starea calității în sistemul de învățământ preuniversitar din România:

Capitolul 1. Informații generale

Capitolul 2. Metodologia de evaluare

Capitolul 3. Rezultatele evaluării externe – verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate

Capitolul 4. Rezultatele evaluării externe – măsurarea nivelului de calitate a educației furnizate beneficiarilor de către unitățile de învățământ preuniversitar și eliberarea primelor atestate de calitate din România

Capitolul 5. Analiza stării calității în sistemul de învățământ preuniversitar din România la nivelul anului școlar 2011-2012 (diagnoză privind starea sistemului la nivelul eșantionului de unități evaluate)

III. ANEXE

Anexa 1 – Lista unităților de învățământ care nu au probat, la nivelul anului școlar 2011-2012, îndeplinirea standardelor minime de calitate (16 unități de învățământ)

Anexa 2 – Ierarhia celor 1023 de unități de învățământ evaluate, în funcție de indicele de eficiență

Anexa 3 - Ierarhia celor 1007 de unități de învățământ cu atestat de calitate, în funcție de punctajul total obținut în evaluarea externă

Anexa 4 – Ierarhia celor 1023 de unități de învățământ evaluate, în funcție de indicele de eficacitate

Anexa 5 – Analiza statistică detaliată

Anexa 6 – Chestionarul de colectare a datelor din cadrul unităților de învățământ (folosit în analiza cantitativă), RAEI 2010-2011

Anexa 7 – Chestionarul de colectare a datelor din cadrul unităților de învățământ – forma revizuită, RAEI 2011-2012

Anexa 8 – 1023 de fișe individuale de sinteză ale rapoartelor de evaluare externă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

I . Rezumat

I.1. Informații generale

În vederea aplicării prevederilor legale privind obligativitatea derulării procedurilor de evaluare externă periodică, cel puțin o dată la 5 ani, pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar (art. 33 și art. 40 ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări și completări prin legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare), ARACIP a accesat Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 (prin proiectul strategic „Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință”, ID 55330).

Proiectul sus-menționat a permis evaluarea unui număr de 1023 de unități de învățământ de nivel preuniversitar cu personalitate juridică, acreditate, de stat și private, din toate regiunile de dezvoltare ale României.

Aceste unități de învățământ au fost propuse de inspectoratele școlare județene/al municipiului București, pe baza unei metodologii de eșantionare realizate și transmise de ARACIP.

S-a considerat că numărul de 1023 de școli din cele aproximativ 7000 de unități cu personalitate juridică, reprezentând, deci, aproape 15% din totalul școlilor din România, poate constitui un eșantion reprezentativ, iar concluziile activității, pot fi relevante la nivelul întregului sistem de învățământ preuniversitar.

Distribuția teritorială a celor 1023 de unități de învățământ de nivel preuniversitar stabilite de inspectoratele școlare județene/al municipiului București, pe baza eșantionului reprezentativ la nivel național, a fost următoarea (conform cu distribuția la nivel național a unităților de învățământ cu personalitate juridică, la sfârșitul anului școlar 2009-2010, furnizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului):

- 98 de unități (9,57 %) din Regiunea de dezvoltare București-Ilfov;
- 151 de unități (14,76 %) din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest;
- 160 de unități (15,64 %) din Regiunea de dezvoltare Nord-Est;
- 127 de unități (12,41 %) din Regiunea de dezvoltare Sud-Est;
- 86 de unități (8,41 %) din Regiunea de dezvoltare Vest;
- 105 de unități (10,27 %) din Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia;
- 140 de unități (13,69 %) din Regiunea de dezvoltare Centru;
- 156 de unități (15,25 %) din Regiunea de dezvoltare Sud Muntenia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Aceste unități de învățământ au reprezentat următoarele segmente (conform cu distribuția la nivel național, pe niveluri, a unităților de învățământ cu personalitate juridică, furnizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului):

- învățământ preșcolar – 205 unități (20,04 %);
- învățământ primar – 7 unități (0,68 %);
- învățământ gimnazial – 532 unități (52 %);
- învățământ liceal – 247 unități (24,15 %);
- învățământ postliceal – 32 unități (3,13 %).

Obiectivele activității de evaluare externă periodică, derulate în anul școlar 2011-2012, au fost, în ordine, următoarele:

- Verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate (știut fiind că cea mai mare parte a unităților de învățământ preuniversitar de stat au fost acreditate prin efectul legii, la nivelul anului școlar 2006-2007);
- Măsurarea nivelului de calitate a educației furnizate beneficiarilor de către unitățile de învățământ preuniversitar și eliberarea primelor atestate de calitate din România;
- Analiza stării calității educației în sistemul de învățământ preuniversitar din România la nivelul anului 2012.

I.2. Metodologia de evaluare

Din punct de vedere metodologic, în demersul de evaluare globală au fost urmărite următoarele aspecte:

- **cantitative**, referitoare la **contextul de funcționare și resursele unității de învățământ, pe de o parte**, precum și la **rezultatele obținute cu elevii, pe de altă parte**;
- **calitative**, referitoare la **nivelul de performare a unității de învățământ** în raport cu 24 de indicatori de performanță (prevăzuți în H.G. nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de acreditare și în H.G. nr. 1534/2008 privind aprobarea Standardelor de referință și a indicatorilor de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul preuniversitar).

Aspectele cantitative au fost obținute pe baza unui chestionar (proiectat informatizat și nu pe hârtie), directorii unităților de învățământ răspunzând la întrebări prin completarea informației într-un fișier Excel.

Acest chestionar a cuprins, de fapt, datele din Raportul Anual de Evaluare Internă, pe care unitățile de învățământ au obligația de a-l întocmi și face public anual.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOS DRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOS DRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Astfel, ARACIP a avut în vedere evitarea paralelismelor de raportare și a situațiilor redundante de transmitere de date, cu scopul reducerii birocrăției.

Informația transmisă a trecut prin procese consecutive de validare / invalidare (situație în care s-a solicitat unităților de învățământ reanalizarea și retransmiterea datelor) și corectare, prelucrare și analiză statistică.

Aspectele calitative au fost obținute prin evaluare externă, directă.

Cei 24 de indicatori de performanță au permis evaluarea unităților de învățământ pe 3 „direcții”: a capacității instituționale, a eficacității educaționale și a managementului calității (lista celor 24 de indicatori se regăsește în **Capitolul 2. Metodologia de evaluare** din prezentul raport).

Dacă funcționarea școlii la nivel minim obligatoriu se corelează cu standardele de acreditare, descriptorii fiind evaluați „binar” (da/nu, sunt îndepliniți / nu sunt îndepliniți), deci fără acordarea vreunui punctaj sau calificativ, nivelul calității serviciilor educaționale se corelează cu îndeplinirea unuia / mai multor / tuturor descriptorilor din standardele de calitate, pe o scară de apreciere cu următoarele trepte: „satisfăcător”, „bine”, „foarte bine” și „excelent”, cu punctaj corespunzător, de la 1 la 4 puncte.

În situația în care funcționarea școlii se situează, la cel puțin un indicator, sub nivelul minim obligatoriu descris de standardele de acreditare, atunci calitatea serviciilor educaționale descrise de respectivul indicator este apreciată ca „nesatisfăcătoare”.

Judecarea nivelului serviciilor educaționale, raportată la fiecare indicator	Nivelul de calitate asociat indicatorului
Neîndeplinirea a cel puțin un descriptor (a unei cerințe) din standardele de acreditare (minime de calitate)	„Nesatisfăcător”
Îndeplinirea tuturor descriptorilor (cerințelor) din standardele de acreditare (minime de calitate)	„Satisfăcător”
Îndeplinirea a cel puțin un descriptor (cerință) din standardele de calitate	„Bine”
Îndeplinirea tuturor descriptorilor (cerințelor) din standardele de calitate	„Foarte Bine”
Definirea a cel puțin un descriptor propriu (corelat cu specificul socio – economic / cultural / educațional al zonei / regiunii de rezidență a școlii) și probarea îndeplinirii lui	„Excelent”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Pe baza evaluării cantitative, referitoare la contextul de funcționare și resursele unității de învățământ, pe de o parte și la rezultatele obținute cu elevii, pe de altă parte, s-a procedat la o corelare între performanțele obținute de elevi și factorii care **favorizează** sau **defavorizează** calitatea acestora.

Raportarea rezultatelor obținute la resursele disponibile definește tocmai ***eficiența sistemului / unității***. Această raportare, pe lângă informațiile oferite, are calitatea de **obiectivizare a evaluării**.

Pe baza evaluării calitative, referitoare la gradul de realizare a indicatorilor - obiectivelor educaționale ale unității de învățământ (deziderate în ceea ce privește calitatea rezultatelor), se poate pune în evidență ***eficacitatea unității***.

În aceste condiții, au fost determinați statistic:

- un indicator final reprezentând **indicele de eficiență**, care realizează raportarea rezultatelor obținute la resursele educaționale și condițiile de funcționare ale unității;
- un **indicator global de eficacitate**, evaluând gradul de realizare a obiectivelor unității.

Indicele de eficiență, din categoria indicilor sintetici, a fost determinat ca **medie aritmetică a variabilelor operaționale standardizate**.

Trebuie precizat faptul că **indicele de eficiență** este un **indicator dinamic**, este puternic dependent de integralitatea și calitatea bazei de date. Valoarea indicelui de eficiență este foarte sensibilă la modificările efectuate în baza de date, la suplimentarea / eliminarea unor înregistrări sau modificări în valori ale variabilelor. Orice modificare în indicatorii utilizați în agregare duce la modificări în valoarea indicelui, o ameliorare în resursele sau rezultatele unității reflectându-se imediat în valoarea indicelui.

Dacă indicatorii de eficiență contribuie la **obiectivizarea** rezultatelor evaluării, indicatorii de eficacitate poartă un oarecare grad de **subiectivism** datorat percepției / feedback-ului din partea evaluatorului, aceștia fiind determinați de opiniile referitoare la calitatea performării.

Determinați pe baza unor criterii similare, cei doi indicatori permit **comparări** între rezultatele unităților similare, permițând evidențierea unor caracteristici obiective referitoare la oferta educațională a unității. În funcție de metodologia de calcul, dacă eficacitatea este o caracteristică proprie a unității și este determinată pe baza analizei indicatorilor proprii, indicele de eficiență este strâns corelat cu rezultatele întregului subșantion de unități cărui îi aparține școala, astfel încât o modificare în cadrul unei unități conduce la modificare în întreaga categorie vizată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

I.3. Rezultatele evaluării externe

I.3.1. Rezultatele evaluării externe - verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate

În urma vizitelor de evaluare externă și a analizei rapoartelor de evaluare externă realizate, s-au constatat următoarele:

- un procent de 98,43 % (adică 1007 școli) au îndeplinit standardele de acreditare;
- un procent de 1,57% (adică 16 școli) **nu au îndeplinit unul sau mai multe standarde de acreditare, ca standarde minime obligatorii.**

Aceste 16 unități de învățământ (lista lor se regăsește în *Anexa 1*) trebuie să fie susținute în mod deosebit de către toate instituțiile responsabile, în vederea respectării standardelor de funcționare, pentru protecția beneficiarilor primari (elevii/copiii); în caz contrar, acestea vor intra sub incidența prevederilor legii.

După nivelul, tipul de finanțare și mediul de rezidență al acestor 16 unităților de învățământ care, la sfârșitul anului școlar 2011-2012, nu îndeplineau standardele minime de acreditare, situația este următoarea:

	Învățământ de stat		Învățământ privat	
	urban	rural	urban	rural
Nivel preșcolar	6	1	0	1
Nivel primar	0	1	0	0
Nivel gimnazial	1	3	0	0
Nivel liceal	0	0	0	0
Nivel postliceal	1	0	2	0
Total	12		4	

Indicatorii a căror îndeplinire **nu a fost probată la nivel minim obligatoriu** (aspecte constatate ca neîndeplinite), precum și frecvența apariției lor, sunt următorii:

- **Managementul personalului didactic și de conducere** (Domeniul A – Capacitate instituțională, criteriul c) resurse umane) - 9 unități de învățământ (56,25%);
- **Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic** (Domeniul A - Capacitate instituțională, criteriul c) resurse umane) - 5 unități de învățământ (31,25%);
- **Existența, structura și conținutul documentelor proiective** (Domeniul A - Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – 4 unități de învățământ (25%) ;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- **Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare instituțională** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității) - 2 unități de învățământ (12,5%);
- **Activitatea științifică** (Domeniul B – Eficacitate educațională, criteriul c) activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz) - 2 unități de învățământ (12,5%);
- **Existența și aplicarea procedurilor interne de asigurare a calității** (Domeniul C - Managementul calității, criteriul a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității) – 1 unitate de învățământ (6,25%);
- **Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi** (Domeniul A - Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – 1 unitate de învățământ (6,25%);
- **Funcționarea curentă a unității de învățământ** (Domeniul A - Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – 1 unitate de învățământ (6,25%);
- **Evaluarea calității activității corpului profesoral** (Domeniul C - Managementul calității, criteriul d) proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral) – 1 unitate de învățământ (6,25%);
- **Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul c) proceduri obiective și transparente de evaluare a învățării) - 1 unitate de învățământ (6,25%);
- **Constituirea și funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii) - 1 unitate de învățământ (6,25%).

Din analiza detaliată a descriptorilor neîndepliniți (care se regăsește în cadrul Capitolului 3. Rezultatele evaluării externe - verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate) **s-au identificat următoarele probleme la nivelul eșantionului (considerându-se că apariția de cel puțin două ori a respectivei probleme nu este întâmplătoare și se poate constitui în caracteristica unei grupări de unități școlare):**

- **neacoperirea cu personal didactic calificat (în proporție de minim 85%),** mai ales pentru nivelul de învățământ preșcolar; acest lucru se datorează, în primul rând, lipsei de personal didactic calificat, în contextul unor colective mari și numeroase de preșcolari, dar și, în al doilea rând, numeroaselor mobilități ale cadrelor didactice, către alte segmente de educație sau în alte instituții (detașări în școli sau în alte grădinițe);
- **neacoperirea cu personal didactic titular angajat (în proporție de minim 50%)** în învățământul particular; acest aspect este generat de neorganizarea concursurilor de titularizare de către inițiatorii privați, care, deși au o cifră de școlarizare care le-ar permite stabilizarea pe posturi a mai multe cadre didactice, se tem de obligațiile ce le-ar reveni, mai ales în condițiile unei piețe a muncii cu multe convulsii și instabilități generate de problemele economice actuale;
- **neasigurarea necesarului de personal didactic auxiliar și de personal nedidactic calificat în conformitate cu prevederile normativelor în vigoare;** acest lucru se

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agencia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

datorează restricțiilor instituite în instituțiile bugetare odată cu apariția problemelor economice generale, la nivelul Uniunii Europene și, implicit, al României;

- **nerealizarea unor instrumente de proiectare, planificare și implementare (PDI și planuri operaționale)** adecvate contextului de funcționare a unităților școlare (deci, mai puțin formale și ancorate în realitățile mediului social/zonei de rezidență) și fundamentate pe realizările și nerealizările anterioare (puncte tari și puncte slabe), instrumente care să ajute în funcționarea la parametri normali și în dezvoltarea acestora conform misiunii și viziunii asumate; acest aspect este generat de neînțelegerea beneficiilor utilizării unor astfel de instrumente, de necunoașterea mecanismelor de realizare a lor;
- **neutilizarea rezultatelor cercetării științifice (realizate la nivel local, național sau internațional) pentru îmbunătățirea performanțelor școlare;** acest lucru se datorează incapacității / neștiinței cadrelor didactice de a insera / utiliza elemente de noutate din domeniul educațional în activitatea curentă și / sau dezinteresului acestora față de orice elemente care ar „perturba” rutina unor activități curente;
- **neinițierea sau neparticiparea instituției de învățământ (prin cadrele de conducere, cadrele didactice sau alte persoane angajate cu contracte de muncă pe durată nedeterminată) la proiecte de cercetare științifică sau de dezvoltare, realizate la nivel local, regional, național sau internațional;** acest aspect este generat de existența, încă, a unor unități școlare care își „construiesc” funcționarea ca „insule” în cadrul sistemului, fără a înțelege beneficiile pe care legăturile cu alte instituții, schimburile de experiență, lucrul în echipă asupra unor probleme similare, le pot aduce unei organizații.

I.3.2. Rezultatele evaluării externe - măsurarea nivelului de calitate a educației furnizate beneficiarilor de către unitățile de învățământ preuniversitar și eliberarea primelor atestate de calitate din România

Din cele 1023 de unități de învățământ evaluate, 1007 au îndeplinit standardele de acreditare (standarde care definesc nivelul minim obligatoriu de „calitate”), prin urmare, evaluarea externă a avut ca obiectiv „măsurarea” nivelului calității serviciilor educaționale dezvoltate de acestea, în raport cu 24 de indicatori de performanță și cu descriptorii de calitate corespunzători (prevăzuți în H.G. nr. 1534/2008 privind aprobarea Standardelor de referință și a indicatorilor de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul preuniversitar).

Deși unii dintre indicatori se referă la funcționarea întregii unități, realizând o evaluare generală a managementului școlar, evaluarea a vizat cu deosebire un anumit nivel de studiu din unitate.

Evaluarea calitativă, pe baza a 24 de indicatori de performanță, a permis „judecarea” unităților de învățământ pe 3 „direcții”: a capacității instituționale (9 indicatori), a eficacității educaționale (8 indicatori) și a managementului calității (7 indicatori).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Evaluarea calitativă s-a bazat pe vizita la fața locului și este fundamentată pe opinia evaluatorilor externi privind performarea pe cele 3 direcții mai sus-menționate.

Totuși, pentru a avea o imagine completă și conformă cu realitatea, **atunci când se analizează cât de bună este o școală**, discuția comportă, în egală măsură, **analiza rezultatelor obținute luând în considerare contextul și resursele disponibile - perspectiva obiectivă**, obținută prin dezvoltarea evaluării cantitative și a indicelui de eficiență, dar și **aprecierea gradului de realizare a obiectivelor pe baza standardelor de referință - perspectiva subiectivă**, obținută prin dezvoltarea evaluării calitative și a indicelui de eficacitate.

Pentru a îmbina aceste două perspective, evaluarea externă a continuat în cazul celor 1007 unități care au probat îndeplinirea standardelor de acreditare (standarde care definesc nivelul minim obligatoriu de „calitate”), pentru fiecare dintre ele fiind determinate:

- **calificativele asociate performării** pentru fiecare indicator în parte, și, implicit punctajul echivalent asociat fiecăruia;
- **punctajul obținut în evaluarea externă**, ca sumă a punctajelor echivalente / indicator; pe baza punctajelor de echivalare atribuite, “scorul” posibil de atins variind între 24 puncte, pentru performarea la nivel minim a tuturor indicatorilor (obiectivelor) și, respectiv, 96 puncte, pentru performarea la nivel maxim a tuturor indicatorilor (obiectivelor);
- **punctajul final**, ca produs între punctajul obținut în evaluarea externă și indicele de eficiență determinat al unității de învățământ.

Prin urmare, punctajul final obținut este un rezultat care „ponderează” punctajul brut (componenta subiectivă) prin indicele de eficiență al unității de învățământ (componenta obiectivă), determinat pe baza evaluării cantitative (stabilit statistic în urma analizei datelor transmise de școli).

Toate aceste informații - calificativele asociate performării, punctajul obținut în evaluarea externă, indicele de eficiență asociat unei unități de învățământ și punctajul final, se regăsesc pe **Atestatele privind nivelul calității educației oferite, documente personalizate (primele din România) eliberate pentru fiecare dintre cele 1007 unități.**

Trebuie avut în vedere faptul că **indicatorul de eficiență** pune în valoare **meritul** unității sau **progresul** - ca efort în performare în cazul unităților cu resurse deficitare (de aceea, în cadrul unei ierarhizări / comparări a unităților, cele cu resurse mai puține vor ocupa o poziție superioară în clasament).

Un **indice de eficiență unitar** arată că **rezultatele obținute sunt cele așteptate** în mediul concret în care funcționează școala; un **indice supraunitar** arată că **rezultatele obținute sunt mai bune decât cele așteptate**; un **indice subunitar** arată că **rezultate obținute sunt mai slabe decât cele așteptate**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în învățământul
Preuniversitar

Prin urmare, având în vedere importanța deosebită a informației oferite de indicii de eficiență, precum și informația „agregată” obținută din „ponderarea” punctajelor brute obținute de fiecare unitate de învățământ prin indicii de eficiență, **sunt disponibile, într-o primă etapă, 2 tipuri de ierarhii ale unităților de învățământ evaluate extern: pe baza indicilor de eficiență (Anexa 2) și pe baza punctajelor finale (Anexa3).**

De asemenea, **pe baza indicilor de eficacitate determinați statistic, este disponibilă și o a treia ierarhie a unităților de învățământ evaluate extern (Anexa 4).**

I.4. Analiza stării calității în sistemul de învățământ preuniversitar din România la nivelul anului școlar 2011-2012

Diagnoza privind starea calității sistemului de învățământ preuniversitar s-a realizat pe baza unor **aspecte cantitative**, generate de informațiile furnizate de fiecare unitate de învățământ evaluată în cadrul raportului anual de evaluare internă (chestionarul aplicat), dar și pe baza unor **aspecte calitative**, generate de evaluările externe, prin corelarea și interpretarea statistică a datelor și informațiilor.

Trebuie reținut faptul că toate considerentele următoare se referă la cele 1023 unități de învățământ cuprinse în evaluarea externă.

I.4.1. Aspecte cantitative

La nivelul populației țintă, a fost investigat un număr de 1023 unități, acoperind aproape toate tipurile de unități prezente în rețeaua școlară, *mai puțin unități independente de educație timpurie antepreșcolară*. Particularitățile eșantionului de unități evaluate se regăsesc în **Capitolul 1. Informații generale**.

Contextul de funcționare vizează, pe de o parte, dezvoltarea zonei unde este situată unitatea și, pe de altă parte, unele caracteristici de funcționare.

Din punctul de vedere al **contextului**, situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Context	Un sfert dintre unități funcționează în zone dezavantajate din punct de vedere economic.
	Aproape două treimi dintre unități (61%) sunt situate în centrul localității și doar o școală din zece (9,4%) la periferie.
	Dimensiunea unităților, determinată prin gruparea lor în funcție de numărul de elevi din unitate, a evidențiat o majoritate a unităților în grupele cu 300-500 elevi (25,8% din eșantion) și 500-1000 elevi (38,4%).
	Peste jumătate dintre grădinițe (57,4%) funcționează cu 200-300 copii, iar puțin peste o treime (35,5%) cu 300-500 copii. Aproape jumătate dintre școlile gimnaziale (47,6%) sunt unități cu 500-1000 elevi. Totuși, 8,3% dintre unitățile independente și 6% dintre cele cu structuri funcționează cu mai puțin de 200 elevi / copii pe instituție școlară, în condițiile în care dimensiunea minimă de 200 elevi constituie una din condițiile de reorganizare a rețelei școlare.

Din punctul de vedere al **caracteristicilor populației țintă (beneficiari) / caracteristici de mediu familial**, situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Caracteristici ale populației țintă (beneficiari)/ caracteristici de mediu familial	Structura etnică a elevilor din școală (valoare medie, structură de referință) cuprinde 89,7% elevi români, 5,3% elevi de etnie maghiară, 4,2% elevi de etnie rromă și 0,8% alte etnii. Procentul elevilor de etnie rromă a fost abordat și din perspectiva unei caracteristici de vulnerabilitate a participanților la educație.
	Nivelul de educație al familiei , calculat ca medie ponderată la nivel de școală, în funcție de numărul mediu al anilor de studiu parcurși de părinți este, la nivelul eșantionului, de 12,0 ani (cu alte cuvinte, se poate spune că elevii cuprinși în unitățile eșantionate provin din familii în care cel puțin unul dintre părinți este absolvent de liceu). În cazul elevilor din urban media depășește cei 12 ani de liceu , în timp ce, pentru mediul rural, se poate spune că părinții au absolvit în medie cei opt ani ai învățământului de bază și cei doi ani de învățământ profesional.
	Caracteristici de vulnerabilitate : - procentul elevilor de <u>etnie rromă</u> înregistrează o medie de 4,2% pe școală (în eșantion există, însă, și o unitate cu maximum de punctaj de 98,5%) ; - procentul elevilor cu <u>nivel economic scăzut</u> (identificat prin elevii cărora li s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, indiferent dacă beneficiază de aceasta sau nu i s-a putut acorda din restricții financiare) înregistrează un nivel mediu de 7,4% pe școală; - procentul elevilor cu <u>CES sau cu probleme de sănătate</u> este de 1,3% ; - elevii aflați <u>în grija bunicilor sau altor rude sau elevii în plasament familial</u> înregistrează o medie de 10,8%.
	Timpul mediu de deplasare la școală , prin estimarea condițiilor de acces pentru elevii de la învățământul de zi la școala coordonatoare sau la unitățile subordonate, determinat ca medie ponderată la nivel de școală este de 21,1 minute.
	Locația elevului pe parcursul școlarizării a relevat că 86,7% dintre elevi au domiciliul în aceeași localitate cu școala.
	Accesul la unitatea de învățământ: 65,5% din școli sunt conectate la mijloace de transport permanent, în timp ce la 0,2% dintre ele se ajunge pe drum cu pericole și fără

mijloace de transport permanent. Trebuie menționat și procentul de 16,2 % dintre școlile din eșantion situate la drum accesibil, dar fără mijloace de transport permanent.

Din punctul de vedere al **resurselor – dotări (cu diferențiere între dotări generale și dotări cu computere), dar și resurse umane** (distribuția în funcție de gradul didactic, calificarea cadrelor didactice, stabilitatea acestora în școală și ponderea navetiștilor, participarea la programe de perfecționare), situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Resurse	Nivelul de dotare general - a fost evaluat de către directorul de școală, rezultând din acest punct de vedere o structură a eșantionului cu: - o treime din unități, 31,2%, cu dotare suficientă, - peste jumătate din unități, 58%, cu dotare medie, - doar 8,4% dintre unități cu o dotare insuficientă.
	Nivelul dotării unității cu computere și utilizarea acestora în activitatea cu elevii - o medie de 6,3 computere la 100 de elevi, iar cu acces la Internet, o medie de 4,9 computere la 100 de elevi. La nivelul eșantionului, un sfert dintre unități utilizează peste 80% dintre computere în activitatea cu elevii, la polul opus fiind 7,5% dintre unități care nu utilizează computerul în procesul didactic. În medie, în activitatea cu elevii sunt utilizate 66,8% dintre computerele din dotare, restul fiind alocate administrației sau în utilizarea exclusivă a cadrelor didactice.
	Resursele umane - unitatea medie funcționează cu un procent de 97,7% cadre didactice calificate , 14,1% cadre didactice nou venite în școală, respectiv 21,3% cadre didactice cu domiciliul în altă localitate decât unitatea școlară. În majoritate, normele didactice sunt acoperite cu personalul angajat al școlii în cadrul normei didactice (89,5%) și 5,6% la plata cu ora. Din analiză a rezultat o medie de 27,2 ore de perfecționare pe cadru didactic, deci aproximativ 5-6 zile în anul școlar evaluat.

În ceea ce privește perfecționarea cadrelor didactice, aceasta poate fi abordată din două perspective:

- **încadrarea ei în categoria resurselor**, considerând că acest demers contribuie la ridicarea nivelului profesional și, deci, la ridicarea nivelului rezultatelor;
- **încadrarea ei în categoria finalităților / obiectivelor unității pentru anul școlar evaluat**, privită ca o opțiune / necesitate în vederea dezvoltării instituționale și/sau a dezvoltării individuale profesionale, contribuind la calitatea ofertei educaționale a instituției.

De aceea, în vederea obținerii unei perspective complete, în evaluarea unității au fost abordate ambele perspective ale perfecționării resursei umane – în calitate de cauză (privit ca factor de influență asupra rezultatelor elevilor), dar și în calitate de efect (un rezultat al managementului școlar, dar și al opțiunii proprii).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agenția Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Din punctul de vedere al **rezultatelor**, situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Rezultate	Evaluarea gradului de participare s-a realizat pe baza numărului de absențe înregistrate la nivelul anului școlar evaluat, cu raportare distinctă pe nivelurile preșcolar și școlar. În ce privește grădinițele, dintre cele 565 unități cu nivel preșcolar, doar 392 de directori (70%) au completat acest indicator, fiind greu de crezut că în celelalte 173 grădinițe nu s-a înregistrat nicio absență pe parcursul unui an școlar. În cazul școlilor, a rezultat o medie de 16,7 zile de absențe motivate pe elev, respectiv un număr de 12,3 zile cu absențe nemotivate. Inclus în pierderile școlare, nivelul de abandon în învățământul de zi a fost de 1,3%, iar procentul de repetenție a fost de 3,6%.
	Rezultatele școlare la nivelul anului școlar au fost determinate pe niveluri de studiu, în cazul învățământului primar calificativele fiind echivalate cu scorurile utilizate pe celelalte niveluri. A rezultat: - o medie de 8,54 puncte pentru nivelul primar din unitățile evaluate, scorul minim fiind de 6,29, - o medie de 8,38 puncte pentru nivelul gimnazial, scorul minim fiind de 6,64, - o medie de 8,15 puncte pentru nivelul liceal, scorul minim fiind de 6,45.
	Rezultatele la testele naționale - s-a procedat la evaluări distincte a gimnaziilor din cadrul unităților cu clasele I-VIII și a gimnaziilor care funcționează în cadrul liceelor sau grupurilor școlare. S-au constatat diferențe semnificative între rezultatele din școlile cu clase I-VIII (media 6,72) și rezultatele din cadrul liceelor (media 7,5), peste o treime dintre unitățile din cadrul liceelor (40%) având un scor mediu de cel puțin 8. Rezultatele la examenul de bacalaureat au fost calculate atât la nivelul elevilor promovați (medii peste 6), cât și la nivelul unității Rezultatele la bacalaureat la nivelul unității sunt cuprinse în intervalul 4,07-9,21, cu o medie pe eșantion de 6,90, respectiv de 6,94 în cazul unităților cu învățământ de zi. Rezultatele la bacalaureat la nivelul elevilor promovați arată o medie de 7,56, respectiv 7,58 pentru unitățile cu învățământ de zi, mai mari cu peste jumătate de punct decât situația la nivelul unității (trebuie știut că, din totalul unităților evaluate, 225 sunt unități cu nivel liceal superior, ai căror absolvenți au dreptul să susțină examenul de bacalaureat la finalul perioadei de școlarizare; dintre acestea, 156 sunt unități cu învățământ de zi, în timp ce 69 au și alte forme de studiu).

I.4.2.Aspecte calitative

Aspectele calitative au fost sistematizate pe domenii și au fost definite pe bază de descriptorii de performanță.

Cele trei direcții de evaluare au fost următoarele:

- **nivelul de realizare a indicatorilor de calitate** (cu referire la capacitatea instituțională a unității, eficacitatea educațională și managementul calității),
- **aprecierile privind evaluarea internă a unității**,
- **aprecierile privind cultura calității**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Pentru aceasta, în cadrul prezentei analize a aspectelor calitative s-a urmărit gradul / nivelul de realizare a indicatorilor, atât din perspectiva unității de învățământ (ca obiective / deziderate ale unității, dar și ca rezultat al unui proces de formare derulat în cadrul proiectului), cât și din perspectiva evaluării externe. **Nivelul de realizare s-a calculat ca procent al scorului realizat la nivelul indicatorului, din totalul punctajului posibil de realizat la nivel de indicator.**

Rezultatele privind nivelul de realizare a indicatorilor de calitate (în viziunea evaluării externe) sunt următoarele (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- **Obiectivele primare** (cei 24 de indicatori) **au fost performate între minim 57,2%** (în cazul I22-Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării) **și maxim 71,6%** (în cazul I11-Existența parteneriatelor cu reprezentanți ai comunității); diferența de performare între cele două obiective este de peste 14 puncte procentuale.
- **Primul nivel de agregare a indicatorilor primari, pe subdomenii** (A1 - Structurile instituționale, administrative și manageriale, A2- Managementul resurselor umane, B1 - Conținutul programelor de studiu, B2 - Rezultatele învățării, C1 - Strategii și proceduri pentru asigurarea calității, C2 - Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate, C3 - Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării, C4 - Proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral, C5 - Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii), **a condus la un interval de evaluare între gradul minim de realizare de 57,2%** (subdomeniul C3) **și gradul maxim de realizare de 67,4%** (subdomeniul A2).
- **Cel de-al doilea nivel de agregare, pe domenii**, a identificat **un grad de realizare de aproape două treimi dintre sarcini în cazul capacității instituționale (65,0%) și eficacității educaționale (65,7%) și de 60,1% în cazul managementului calității.**
- **La nivelul unităților evaluate**, așa cum a fost deja menționat, **a fost înregistrat un grad mediu de realizare a obiectivelor de calitate de 63,8%** (cel de-al treilea nivel de agregare). Acesta a fost determinat ca medie aritmetică ponderată a gradelor de realizare a obiectivelor de calitate pe cele 3 domenii - capacitate instituțională a unității, eficacitate educațională și managementul calității.

Rezultatele privind nivelul de realizare a indicatorilor de calitate în funcție de trei factori - mediul de rezidență, responsabilitatea în rețea și nivelurile de educație, sunt următoarele (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- Pe medii de rezidență, se constată **diferențe semnificative de performare, cu rezultate superioare în unitățile din mediul urban. Dacă în mediul urban la nivel de subdomeniu, gradul minim de performare a fost de 60,3% (C3)**, toate nivelurile fiind

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

cuprinse în intervalul 60 % - 70%, în **mediul rural gradul minim de performare a fost de 47,6% (C3)**, cu treisprezece puncte procentuale mai puțin decât în urban. De altfel, **toate subdomeniile au întrunit mai puțin cu 10-12 puncte procentuale decât indicatorii corespunzători din urban**. Desigur că diferențele se transmit și în agregarea pe domenii și la nivel global. Între **unitățile din mediul urban, cu nivel mediu de performare de 66,5% și unitățile din rural, cu nivel mediu de performare de 55,3%**, diferența între gradele de realizare a sarcinilor depășește zece puncte procentuale.

- În funcție de **responsabilitatea în rețea, concluziile sunt asemănătoare**, cu deosebirea că intervalul de evaluare a fost 60,9 % -70,1% - în cazul unităților independente și de 52,1%- 63,7% în cazul unităților cu structuri. Gradul de realizare a obiectivelor în mediul urban, ușor superior comparativ cu mediul rural, a condus, totuși la o ușoară reducere a diferenței dintre unitățile independente și cele cu structuri arondate. La nivel de eșantion, între unitățile independente și unitățile cu structuri s-a înregistrat o diferență de opt puncte procentuale, în favoarea primelor.
- **Cele mai mari diferențe** au fost înregistrate în cazul evaluării rezultatelor pe **niveluri de studiu**, unde **situația cea mai slabă este a unităților de învățământ primar** – cu performare de doar aproximativ o treime dintre sarcini (31,3% - 37,5%) și **fostele școli de arte și meserii (SAM)** – cu grade de performare începând cu 40%. De altfel, la nivel de eșantion, nivelul primar a înregistrat un grad de performare de 48,6%, urmat de unitățile cu nivel liceal inferior (SAM), cu un grad de realizare de 50,6%. **Cel mai ridicat grad de performare a fost înregistrat în cazul liceelor (68,4%), urmate**, în ponderi similare (65,3%) **de gimnazii și unitățile de învățământ preșcolar**.

Din punctul de vedere al **aprecierilor privind evaluarea internă a unității**, a fost necesară **compararea evaluării interne (autoevaluării) cu evaluarea externă**, pe fiecare indicator, dar și global, rezultatul fiind următorul:

- **coincidență de opinii**, între **minim 44,1%** (în cazul indicatorului I16 - Activitatea științifică) și **maxim 64,3%** (în cazul indicatorului I04 - Existența și funcționarea sistemului de comunicare internă și externă);
- **diferențele cele mai frecvente sunt de ± 1 punct procentual și sunt înregistrate atât în cazul supraevaluării** (corespunzător unui procent de 8,6% până la 25,3% dintre unități), **cât și în cazul subevaluării** (corespunzător unui procent de 13,8% până la 29,96% dintre unități), în funcție de obiectivul evaluat.

Diferența între calificativele atribuite poate fi pusă fie pe seama unor diferențe reale de opinie dintre diferite echipe de evaluatori, fie pe seama unor deficiențe de comunicare (determinate de neînțelegerea de către directori a criteriilor de evaluare exprimate de descriptori).

Analiza comparativă a rezultatelor **a condus la următoarele concluzii** (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOS DRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- La **nivelul unităților evaluate**, deși opiniile directorului diferă de cele mai multe ori de cele ale evaluatorului extern în ce privește performarea indicatorilor, **scorul final, ca și gradul de performare la nivelul unității sunt asemănătoare**, se situează la o diferență de 0,5 puncte procentuale. **Scorul final rezultat ca urmare a autoevaluării a totalizat 60,6 puncte, cu 0,65 puncte mai puțin decât scorul de 61,2 puncte obținut în evaluarea externă. În grade de realizare, a rezultat o performare de 63,1% în opinia directorului, la mică diferență de 63,8% în evaluarea externă.**
- Compararea evaluării globale a **performării obiectivelor celor trei domenii** a condus la concluzii **asemănătoare**. Dacă **în cazul domeniului „Capacitate instituțională”** (A=65% - evaluare externă / A=64,6% - autoevaluare) **există o convergență de opinii, în cazul domeniilor „Eficacitatea educațională”** (B=65,7% - evaluarea externă / B=64,7% - autoevaluare) **și „Managementul calității”** (C=60,1% - evaluarea externă / C=59,1% - autoevaluare) **există o divergență de opinii**. În cazul ambelor s-a constatat o diferență de un punct procentul, în favoarea evaluării externe.

Pe niveluri de studiu, compararea a condus la următoarele concluzii (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- În cazul **nivelului preșcolar**, se constată o puternică **subevaluare de către managerul unității**, aproape toți cei 24 indicatori primind calificative superioare din partea evaluării externe;
- În cazul **nivelului primar**, se constată o **puternică supraevaluare din partea școlii**, toți indicatorii fiind creditați cu mult peste situația apreciată de către evaluarea externă;
- O **situație de supraevaluare la nivelul școlii** s-a înregistrat și în cazul învățământului postliceal;
- **Cea mai puternică supraevaluare** s-a constatat în cazul **nivelului liceal inferior**, foste școli de artă și meserii (SAM) unde **toți indicatorii sunt puternic supraevaluați de către școală** (o posibilă cauză a acestei supraevaluări, până la dublarea gradului de performare a indicatorilor, ar putea fi datorată evaluării unității în ansamblu și nu a nivelului de învățământ).

De asemenea, evaluarea internă a fost judecată și din perspectiva unor aspecte manageriale privind măsurile de ameliorare a contextului educațional, respectiv:

- (U1) Unitatea de învățământ și-a identificat, prin evaluarea internă, zonele de îmbunătățire;
- (U2) Unitatea de învățământ are stabilite măsuri de îmbunătățire;
- (U3) Măsurile de îmbunătățire sunt implementate;
- (U4) Măsurile de îmbunătățire sunt adecvate problemelor identificate și contextului socio-economic în care funcționează unitatea de învățământ;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- (U5) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – intrare pe piața muncii / continuarea studiilor;
- (U6) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – mediile generale de absolvire, anii terminali;
- (U7) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – mediile generale de absolvire ale aceluiași elevi, în ani succesivi,

care au fost regrupate în două perspective majore, și anume: **(A) Performarea managerială referitoare la identificarea punctelor slabe și a măsurilor de îmbunătățire** (obiective evaluate la nivelul întregului eșantion) și **(B) Efecte ale intervențiilor asupra rezultatelor cu elevii** (obiective evaluate la nivelul unităților școlare).

Criteriile caracteristice primului obiectivele agregat (A) au fost evaluate aproape în totalitate în cadrul evaluării externe, iar rezultatele evaluării se încadrează în mare măsură în aprecierea favorabilă a măsurilor identificate și aplicarea acestora.

Cel de-al doilea set de obiective (B), referitoare la efectele resimțite în rezultatele elevilor, au înregistrat un număr mare de nonrăspunsuri, deși toate criteriile sunt aplicabile tuturor nivelurilor de studiu din școală.

Prin evaluare externă, s-au constatat următoarele:

- 85,5% dintre unități și-au **identificat punctele critice (U1)** în totalitate, acestora adăugându-li-se 11,3% dintre unitățile evaluate care au identificat doar o parte a zonelor de îmbunătățire. Însușind cele două situații, se constată că, la nivelul eșantionului, 97,2% au identificat punctele critice ale unității, cu mici diferențe în funcție de nivelul de învățământ evaluat. În aparență, situația cea mai defavorabilă este înregistrată în cazul învățământului primar, în cazul căruia procentul de neperformare este de 12,5%;
- peste 80% dintre unități și-au identificat în totalitate **măsurile de ameliorare (U2)**, cu excepția unităților de învățământ postliceal al căror procent este de 75,8%. Totuși, prin însumarea variantelor „integral” și „parțial”, rezultă un procent de 98,2% din unitățile eșantionate care au reușit să-și identifice măsurile de ameliorare;
- După identificarea măsurilor de ameliorare, **unele dintre acestea au fost implementate (U3)**. În majoritatea unităților, **măsurile au fost implementate parțial, această situație regăsindu-se în două treimi dintre unități (66,2%)**. Doar aproximativ **o treime dintre unități au implementat în totalitate măsurile de ameliorare, ponderea acestora la nivel de eșantion fiind de 30,6%**, dar, în cazul liceelor, procentul este de 38,8%. Însușind cele două situații, rezultă un procent de 96,8% dintre unități care au procedat la ameliorări în funcționarea unității;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- Excepționând situația unităților de învățământ primar, evaluarea a constatat **adecvarea măsurilor ameliorative la contextul socio-economic în care funcționează unitatea (U4)** în cazul a 97,2% dintre unități.

Din totalul celor 818 unități școlare, doar 406 au putut fi evaluate din perspectiva *progresului* în performanța școlară, reprezentând un procent mai mic de 50% dintre unități.

De asemenea, acest obiectiv a înregistrat și o pondere însemnată a situațiilor de neperformare.

Conform valorilor rezultate, de eficiența măsurilor de ameliorare au beneficiat 34% de școli, reprezentând o treime din cele 406 unități evaluate.

Concluzii

1. În România anului 2012 există un număr de unități de învățământ preuniversitar, estimat la aproximativ 10% din totalul unităților de învățământ cu personalitate juridică, care nu îndeplinesc standardele de acreditare, ca standarde minime de funcționare. Aceste unități de învățământ trebuie identificate prin evaluare externă periodică, trebuie precizați indicatorii de performanță neîndepliniți și trebuie definite responsabilitățile pentru remedierea acestora, în beneficiul elevilor/copiilor. Ca tendințe generale, am putut constata următoarele:
 - Calitatea personalului didactic (principalul factor intern al școlii, care influențează rezultatele elevilor) continuă să fie o problemă la nivelul întregului sistem de învățământ. Astfel, lipsa cadrelor didactice calificate, a celor titulare, precum și lipsa abilităților privind activitatea de cercetare științifică constituie motivele cele mai importante de neîndeplinire a nivelului minim de calitate. La fel, aproape 1 din 6 cadre didactice sunt noi, iar aproape un sfert navetiste - această stare afectând negativ rezultatele elevilor (continuitatea la catedră se corelează pozitiv cu rezultatele elevilor). Ca urmare, pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor și, implicit, calitatea educației, sunt necesare programe naționale de stabilizare **reală** a cadrelor didactice, în condițiile în care actualul mecanism de titularizare nu garantează stabilitatea: există școli cu 90% titulari, dar, din cauza detașărilor, fluctuația personalului ajunge la 30-40% anual.
 - Dotările nu constituie o preocupare a unităților școlare – de vreme ce aproape 90% dintre școli consideră dotarea ca „medie” sau „suficientă”. Acest lucru este confirmat de numărul de calculatoare raportat (medie de aproape 5 la 100 de elevi), ceea ce permite un acces de minimum 1 ora săptămânal pentru fiecare elev (dacă accesul la calculator este asigurat 4 ore pe zi lucrătoare). În acest sens, considerăm că, în viitor, nu numărul de calculatoare, ci numărul orelor de acces la calculator pentru fiecare elev va trebui să devină indicatorul esențial privind utilizarea TIC.

Evaluarea externă periodică presupune resurse angajate (ne referim în special la tariful prevăzut de lege), dar rezultatele sunt infinit mai importante pentru protecția beneficiarilor direcți.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

2. Se poate prezenta la momentul actual o formulă viabilă, validată științific, de atestare a nivelului de calitate furnizat de o unitate de învățământ preuniversitar, respectiv:

Indicator de eficiență X Punctaj acordat = Punctaj final
--

Pe baza formulei, se pot compara unitățile de învățământ preuniversitar în funcție de calitatea furnizată, înțeleasă ca valoare adăugată, ca efort constant al școlii pentru progresul fiecărui elev/copil. Comparațiile realizate prin folosirea metodologiei prezentate au dus la concluzii interesante:

- Sunt confirmate rezultate ale altor studii și cercetări: nivelul de calitate (adică de realizare a indicatorilor de calitate) este mai scăzut, cu circa 10% în mediul rural decât în cel urban. Ca o consecință, elevii din mediul rural au un acces mai redus la o educație de calitate. Deci, este nevoie de continuarea eforturilor.
- O concluzie interesantă este legată de faptul că nivelul de realizare a indicatorilor de calitate la școlile cu structuri este mai mic decât la cele fără structuri. Putem concluziona că recenta restructurare a rețelei școlare (prin diminuarea numărului de unități școlare cu personalitate juridică) nu a dus la creșterea calității educației. În consecință, școlile cu structuri au nevoie de resurse suplimentare și de sprijin, în continuare, pentru creșterea calității educației oferite.

3. Se poate furniza un răspuns documentat la întrebarea „*Care școală este mai bună?*”, în condițiile realizării evaluării externe periodice a tuturor unităților de învățământ preuniversitar.

Răspunsul este furnizat de trei tipuri de **ierarhii**:

- locul ocupat în funcție de meritul fiecărei unități de învățământ, de progresul înregistrat prin raportare la condițiile concrete de funcționare (context) și la resursele disponibile;
- locul ocupat în funcție de rezultatele obținute la evaluarea externă periodică;
- locul ocupat în funcție de gradul de atingere a obiectivelor proiectate.

Ierarhiile prezentate pot oferi argumente pentru finanțarea diferențiată a unităților școlare, în funcție de rezultate dar și pentru evidențierea efortului depus de școală. Pe această bază, va fi recunoscut și valorizat efortul școlilor care funcționează în medii dezavantajate și care reușesc să obțină, cu elevii respectivi, rezultate mai bune decât școli similare. Pe de altă parte, vor fi evidențiate și unitățile școlare care, profitând de faptul că lucrează cu elevi selecționați și, pe această bază, obțin rezultate bune și foarte bune fără a depune un efort corespunzător în acest sens.

4. Cultura evaluării „a prins” teren în școala românească, dat fiind și caracterul obligatoriu stipulat de legislația în vigoare, atât pentru evaluarea internă, cât și pentru evaluarea externă.

Toate școlile, nu doar acelea din învățământul profesional și tehnic, au făcut pași importanți în realizarea evaluării interne și publicarea rezultatelor acestora, ca asumare a responsabilității față de beneficiari.

Rolul adevărat al evaluării externe, acela de sprijin în sine, prin rezultatele sale făcute publice, sau de determinare a sprijinirii unității de învățământ, este mai bine înțeles și acceptat de către actorii implicați: școală, inspectorat școlar, administrație publică locală, minister.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

ARACIP are obligația de a îndeplini acest rol cu o resursă umană recunoscută pentru calificarea și conduită.

Totodată, există încă neconcordanțe între evaluarea externă și cea internă, atât prin supraevaluare cât și prin subevaluare. Ca urmare, este necesară continuarea formării și consilierii cadrelor didactice, mai ales a membrilor CEAC, pentru a crește obiectivitatea evaluării interne.

5. Cultura calității necesită timp pentru dezvoltare, mai ales într-o societate săracă, derutată politic, cu status scăzut. Toate acestea determină lipsa de încredere, precum și proliferarea comunicării pe alte căi decât cele formale.

Cultura calității este, în primul rând, cultura lucrului bine făcut, precum și cultura urmăririi și analizei în timp, adică în viitorul știut ca incert, a efectelor acțiunilor certe din prezent.

În fond, cultura calității presupune gândire strategică și asumarea responsabilității.

Aspectele constatate în urma activităților de evaluare externă din anul școlar 2011-2012, privind aprecierile la adresa culturii calității sunt următoarele:

- Inspectoratele școlare au desemnat școlile din eșantion pe criterii aleatorii, nesistematizate (fie preferențial, ca acestea să „beneficieze”, să fie scutite pe viitor de alte obligații, fie în speranța unor sancțiuni determinate de terți);
- Școlile au furnizat o mulțime de date eronate la chestionarul aplicat (RAEI, de altfel, deci obligație legală), au depășit major termenele de raportare, au fost interesate de obținerea unor „hârtii” favorabile, și nu de aprecieri substanțiale;
- Evaluatorii externi ai ARACIP au suportat diverse „presiuni” la nivel local pentru anumite interese, altele decât acelea ale beneficiarilor primari – elevii și copiii;
- Evaluatorii externi nu au fost, la rândul-le, evaluați obiectiv de către colegii de echipă (minusurile s-au semnalat doar pe căi informale) și/sau de către reprezentanții școlilor;
- Experții ARACIP de la centru au înregistrat o multitudine de erori în completarea atestatelor privind nivelul calității educației furnizate;
- Ministerul Educației nu a oferit niciun feedback la notificarea ARACIP privind prima serie de 63 de unități de învățământ preuniversitar la care s-a constatat neîndeplinirea standardelor de acreditare, ca standarde minime de funcționare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în învățământul
Preuniversitar

II. Capitolul 1. Informații generale

În vederea aplicării prevederilor legale privind obligativitatea derulării procedurilor de evaluare externă periodică, cel puțin o dată la 5 ani, pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar (art. 33 și art. 40 ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări și completări prin legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare), ARACIP a accesat Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 (prin proiectul strategic „Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință”, ID 55330).

Proiectul sus-menționat a permis evaluarea unui număr de 1023 de unități de învățământ de nivel preuniversitar cu personalitate juridică, acreditate, de stat și private, din toate regiunile de dezvoltare ale României.

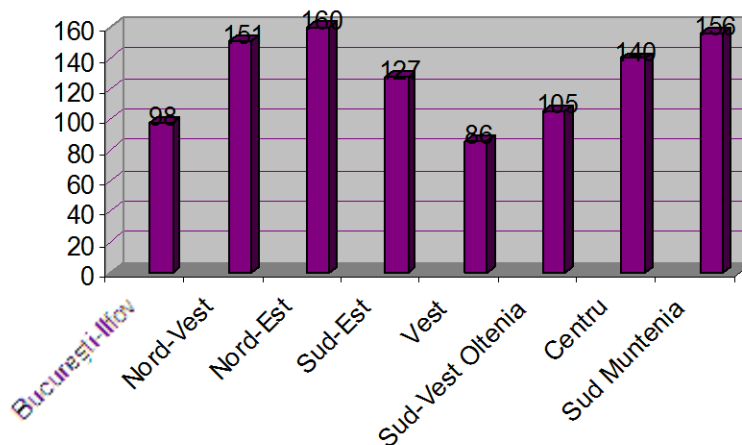
Aceste unități de învățământ au fost propuse de inspectoratele școlare județene/al municipiului București, pe baza unei metodologii de eșantionare realizate și transmise de ARACIP.

S-a considerat că numărul de 1023 de școli din cele aproximativ 7000 de unități cu personalitate juridică, reprezentând, deci, aproape 15% din totalul școlilor din România, poate constitui un eșantion reprezentativ, iar concluziile activității, pot fi relevante la nivelul întregului sistem de învățământ preuniversitar.

Distribuția teritorială a celor 1023 de unități de învățământ de nivel preuniversitar stabilite de inspectoratele școlare județene/al municipiului București, pe baza eșantionului reprezentativ la nivel național, a fost următoarea (conform cu distribuția la nivel național a unităților de învățământ cu personalitate juridică, la sfârșitul anului școlar 2009-2010, furnizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului):

- 98 de unități (9,57 %) din Regiunea de dezvoltare București-Ilfov;
- 151 de unități (14,76 %) din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest;
- 160 de unități (15,64 %) din Regiunea de dezvoltare Nord-Est;
- 127 de unități (12,41 %) din Regiunea de dezvoltare Sud-Est;
- 86 de unități (8,41 %) din Regiunea de dezvoltare Vest;
- 105 de unități (10,27 %) din Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia;
- 140 de unități (13,69 %) din Regiunea de dezvoltare Centru;
- 156 de unități (15,25 %) din Regiunea de dezvoltare Sud Muntenia.

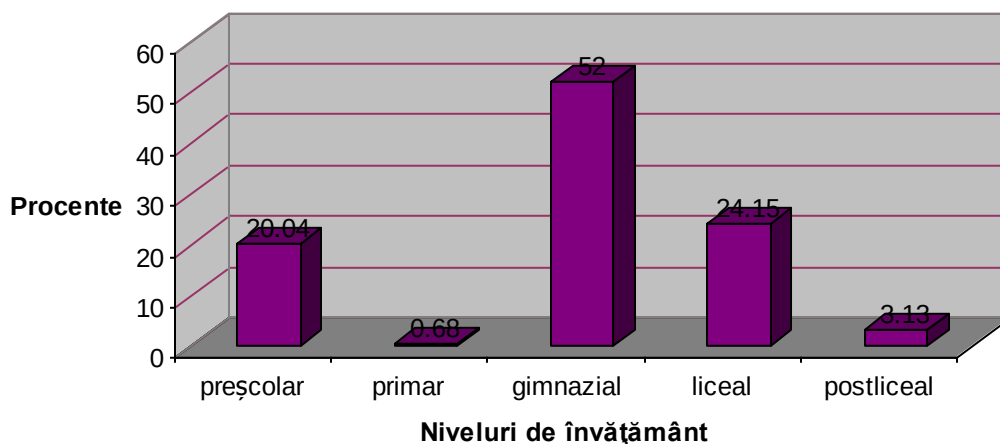
Distribuția, la nivel național, a unităților evaluate

Aceste unități de învățământ au reprezentat următoarele segmente (conform cu distribuția la nivel național, pe niveluri, a unităților de învățământ cu personalitate juridică, furnizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului):

- învățământ preșcolar – 205 unități (20,04 %);
- învățământ primar – 7 unități (0,68 %);
- învățământ gimnazial – 532 unități (52 %);
- învățământ liceal – 247 unități (24,15 %);
- învățământ postliceal – 32 unități (3,13 %).

Distribuția, la nivel național, a nivelurilor evaluate

Lista completă a acestor unități, organizată pe județe, poate fi descărcată de pe website-ul ARACIP, <http://aracip.edu.ro>, secțiunea „Informații utile pentru inspectoratele școlare”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în învățământul
Preuniversitar

Trebuie avut în vedere faptul că nu au fost luate în considerare următoarele aspecte în crearea eșantionului:

- distribuția, la nivel național, a unităților de învățământ care au / nu au în subordine una sau mai multe structuri;
- distribuția, la nivel național, a unităților de învățământ pe medii de rezidență.

Totuși, din aceste ultime două perspective, structura eșantionului este următoarea:

- 57,9% sunt unități independente, restul de 42,1% sunt unități cu structuri în subordine (jumătate având structuri în altă localitate decât unitatea coordonatoare);
- 75,7% sunt unități din mediul urban, iar 24,3% sunt unități care funcționează în rural.

Mai mult, în funcție de forma de finanțare, eșantionul cuprinde și unități de învățământ particular (4,4%), iar din punctul de vedere al **formelor de învățământ** din unitate, **88,2%** dintre unitățile evaluate sunt **unități de învățământ care dezvoltă doar forma cu frecvență - zi**, restul de **11,8%** cuprinzând și **programul „A doua șansă” / învățământ forma cu frecvență - seral / învățământ forma cu frecvență redusă**.

Obiectivele activității de evaluare externă periodică, derulate în anul școlar 2011-2012, au fost, în ordine, următoarele:

- Verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate (știut fiind că cea mai mare parte a unităților de învățământ preuniversitar de stat au fost acreditate prin efectul legii, la nivelul anului școlar 2006-2007);
- Măsurarea nivelului de calitate a educației furnizate beneficiarilor de către unitățile de învățământ preuniversitar și eliberarea primelor atestate de calitate din România;
- Analiza stării calității educației în sistemul de învățământ preuniversitar din România la nivelul anului 2012.

Toate aceste finalități au putut fi atinse prin activitățile de *pilotare* a metodologiei de evaluare externă a calității educației, realizată în cadrul proiectului menționat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în învățământul
Preuniversitar

Capitolul 2. Metodologia de evaluare

Din punct de vedere metodologic, în demersul de evaluare globală au fost urmărite următoarele aspecte:

- **cantitative**, referitoare la **contextul de funcționare** și **resursele unității de învățământ, pe de o parte**, precum și la **rezultatele obținute cu elevii, pe de altă parte**;
- **calitative**, referitoare la **nivelul de performare a unității de învățământ** în raport cu 24 de indicatori de performanță (prevăzuți în H.G. nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de acreditare și în H.G. nr. 1534/2008 privind aprobarea Standardelor de referință și a indicatorilor de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul preuniversitar).

Aspectele cantitative au fost obținute pe baza unui chestionar (proiectat informatizat și nu pe hârtie), directorii unităților de învățământ răspunzând la întrebări prin completarea informației într-un fișier Excel. Informația transmisă a trecut prin procese consecutive de validare / invalidare (situație în care s-a solicitat unităților de învățământ reanalizarea și retransmiterea datelor) și corectare, prelucrare și analiză statistică.

Aspectele calitative au fost obținute prin evaluare externă, directă.

Din punctul de vedere al aspectelor cantitative, au fost vizate următoarele elemente, care favorizează / defavorizează calitatea rezultatelor obținute de elevi:

(a) Caracteristici ale unității de învățământ

- tipul unității de învățământ, definit de rețeaua școlară;
- distribuția teritorială a unităților investigate;
- caracteristici de structură și context;
- caracteristici de structură și organizare;
- niveluri școlarizate în unitatea de învățământ (*inclusiv structurile subordonate*).

(b) Caracteristici ale populației țintă (beneficiari) / caracteristici de mediu familial

- structura etnică a elevilor;
- nivelul de educație a familiei;
- caracteristica de vulnerabilitate din punct de vedere social (nivel economic scăzut / elevi cu nevoi speciale de educație sau cu alte probleme de sănătate/ elevi aparținând unor familii diferite ca tip față de cele tradiționale: monoparentale/ elevi în grija bunicilor sau a altor rude/ instituționalizați sau în plasament familial);
- accesul elevilor la unitatea de învățământ (timpul mediu de deplasare la școală și condiții de acces).

(c) Caracteristici ale ofertei educaționale a școlii (resurse / servicii)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOS DRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Baza materială

- infrastructura (spațiu de învățământ, utilități, servicii oferite);
- elemente de dotare (mobiliierul școlar, resursele didactice, biblioteca școlară, dotarea cu computere și mijloace audiovizuale).

Resursele umane

- caracteristici ale personalului didactic (distribuția pe grade, calificarea, stabilitatea personalului, participarea la formarea continuă);
- acoperirea normelor didactice;
- personalul didactic auxiliar și personalul nedidactic;
- personalul de conducere.

(d) Caracteristici ale procesului didactic

- numărul de elevi per cadru didactic;
- informatizarea procesului didactic (gradul de utilizare a computerelor, utilizarea softului educațional, dotări IT).

(e) Caracteristici ale finalităților școlare (rezultate cu elevii)

- participarea elevilor la ore pe parcursul anului școlar;
- situația efectivelor de elevi la sfârșitul anului școlar (flux școlar, elevi în situație de abandon);
- situația școlară la sfârșitul anului școlar (rezultate pe niveluri).

(f) Rezultate la evaluări naționale (rezultatele la testele naționale, bacalaureat, examenele de certificare a competențelor profesionale)

(g) Ruta școlară – continuarea educației

Deși, din punctul de vedere al rezultatelor obținute de elevii, participarea cadrelor didactice la stagii de formare se poate înscrie în resursele didactice, ca o calitate a cadrului didactic, pentru evaluarea unității, inclusiv din perspective eficienței, acest aspect a fost abordat în categoria „rezultatelor”, constituind un rezultat al managementului școlar.

Din punctul de vedere al aspectelor calitative, lista celor 24 de indicatori de performanță (cuprinși în demersul de evaluare) față de care s-a judecat nivelul pe performare este următoarea:

DOMENIUL: A.CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ	
	<i>Structurile instituționale, administrative și manageriale</i>
I01	Existența, structura și conținutul documentelor proiective (proiectul de dezvoltare și planul de implementare)
I02	Organizarea internă a unității de învățământ
I03	Existența și funcționarea sistemului de comunicare internă și externă
I04	Funcționarea curentă a unității de învățământ
I05	Existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației; înregistrarea, prelucrarea și utilizarea datelor și informațiilor.
I06	Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi
I07	Asigurarea securității tuturor celor implicați în activitatea școlară, în timpul desfășurării programului
I08	Managementul personalului didactic și de conducere

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSORUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

I09	Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic
DOMENIUL: B.EFICACITATE EDUCAȚIONALĂ	
	<i>Conținutul programelor de studiu</i>
I10	Existența ofertei educaționale
I11	Existența parteneriatelor cu reprezentanți ai comunității
I12	Proiectarea curriculumului
I13	Realizarea curriculumului
	<i>Rezultatele învățării</i>
I14	Evaluarea rezultatelor școlare
I15	Evaluarea rezultatelor la activitățile extracurriculare (extra-clasă și extra-școlare)
	<i>Activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz</i>
I16	Activitatea științifică
I17	Activitatea metodică a cadrelor didactice
DOMENIUL: C. MANAGEMENTUL CALITĂȚII	
	<i>Strategii și proceduri pentru asigurarea calității</i>
I18	Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare instituțională
I19	Existența și aplicarea procedurilor interne de asigurare a calității
I20	Dezvoltarea profesională a personalului
	<i>Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate</i>
I21	Revizuirea ofertei educaționale și a proiectului de dezvoltare
	<i>Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării</i>
I22	Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării
	<i>Proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral</i>
I23	Evaluarea calității activității corpului profesoral
	<i>Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii</i>
I24	Constituirea și funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității

Cei 24 de indicatori de performanță au permis evaluarea unităților de învățământ pe 3 „direcții”: a capacității instituționale, a eficacității educaționale și a managementului calității.

Dacă funcționarea școlii la nivel minim obligatoriu se corelează cu standardele de acreditare, descriptorii fiind evaluați „binar” (da/nu, sunt îndepliniți / nu sunt îndepliniți), deci fără acordarea vreunui punctaj sau calificativ, nivelul calității serviciilor educaționale se corelează cu îndeplinirea unuia / mai multor / tuturor descriptorilor din standardele de calitate, pe o scară de apreciere cu următoarele trepte: „satisfăcător”, „bine”, „foarte bine” și „excellent”, cu punctaj corespunzător, de la 1 la 4 puncte. În situația în care funcționarea școlii, la cel puțin un indicator, se situează sub nivelul minim obligatoriu descris de standardele de acreditare, atunci calitatea serviciilor educaționale descrise de respectivul indicator este apreciată ca „nesatisfăcătoare”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Judecarea nivelului serviciilor educaționale, raportat la fiecare indicator	Nivelul de calitate asociat indicatorului
Neîndeplinirea a cel puțin un descriptor (a unei cerințe) din standardele de acreditare (minime de calitate)	„Nesatisfăcător”
Îndeplinirea tuturor descriptorilor (cerințelor) din standardele de acreditare (minime de calitate)	„Satisfăcător”
Îndeplinirea a cel puțin un descriptor (cerință) din standardele de calitate	„Bine”
Îndeplinirea tuturor descriptorilor (cerințelor) din standardele de calitate	„Foarte Bine”
Definirea a cel puțin un descriptor propriu (corelat cu specificul socio – economic / cultural / educațional al zonei / regiunii de rezidență a școlii) și probarea îndeplinirii lui	„Excelent”

Pe baza evaluării cantitative, referitoare la contextul de funcționare și la resursele unității de învățământ, pe de o parte și la rezultatele obținute cu elevii, pe de altă parte, s-a procedat la o corelare între performanțele obținute de elevi și factorii care favorizează sau defavorizează calitatea acestora.

Raportarea rezultatelor la resursele disponibile definește tocmai *eficiența sistemului / unității*, care, pe lângă informațiile oferite, are calitatea de **obiectivizare a evaluării**.

Pe baza evaluării calitative, referitoare la gradul de realizare a obiectivelor educaționale ale unității de învățământ (deziderate în ceea ce privește calitatea finalităților), pune în evidență *eficacitatea unității*.

În aceste condiții, au fost determinați statistic:

- indicatori de **evaluare globală** destinați diagnozei de sistem;
- indicatori de **evaluare calitativă** a școlii (condiții, resurse și rezultate);
- un indicator final reprezentând **indicele de eficiență**, care realizează raportarea rezultatelor obținute la resursele educaționale și condițiile de funcționare ale unității;
- un **indicator global de eficacitate**, evaluând gradul de realizare a obiectivelor unității.

Indicele de eficiență, ca și ceilalți indici sintetici, a fost determinat ca **medie aritmetică a variabilelor operaționale standardizate**.

Trebuie precizat faptul că *indicele de eficiență* este un **indicator dinamic**, este puternic dependent de integralitatea și calitatea bazei de date. Valoarea indicelui de eficiență este foarte sensibilă la modificările efectuate în baza de date, la suplimentarea / eliminarea unor înregistrări sau modificări în valori ale variabilelor. Orice modificare în indicatorii utilizați în agregare duce la modificări în valoarea indicelui, o ameliorare în resursele sau rezultatele unității reflectându-se imediat în valoarea indicelui.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în învățământul
Preuniversitar

Indicele de eficiență, reprezentând rezultatele reale ale școlii în funcție de resurse, **a fost calculat pe grupe de unități în funcție de rezultatele atinse**. În ce privește rezultatele atinse, acestea cuprind participarea școlară (caracteristică a tuturor tipurilor de unități), fluxul școlar și rezultatele școlare la nivelul unității (caracteristici ale unităților școlare) și rezultatele la probe finale de evaluare specifice (evaluare națională și examenul național de bacalaureat, examenul de evaluare a competențelor).

Dacă indicatorii de eficiență contribuie la **obiectivizarea** rezultatelor evaluării, indicatorii de eficacitate poartă un oarecare grad de **subiectivism** datorat percepției / feedback-ului din partea evaluatorului, aceștia fiind determinați de opiniile referitoare la calitatea performării.

Determinați pe baza unor criterii similare, cei doi indicatori permit comparări între rezultatele unităților similare, permițând evidențierea unor caracteristici obiective referitoare la oferta educațională a unității. În funcție de metodologia de calcul, dacă eficacitatea este o caracteristică proprie a unității și este determinată pe baza analizei indicatorilor proprii, indicele de eficiență este strâns corelat cu rezultatele întregului subșantion de unități căruia îi aparține școala, astfel încât o modificare în cadrul unei unități conduce la modificare în întreaga categorie vizată.

Capitolul 3. Rezultatele evaluării externe - verificarea respectării standardelor de acreditare în vigoare, ca standarde minime de calitate

În urma primei analize a rapoartelor de evaluare externă realizate, s-au constatat următoarele:

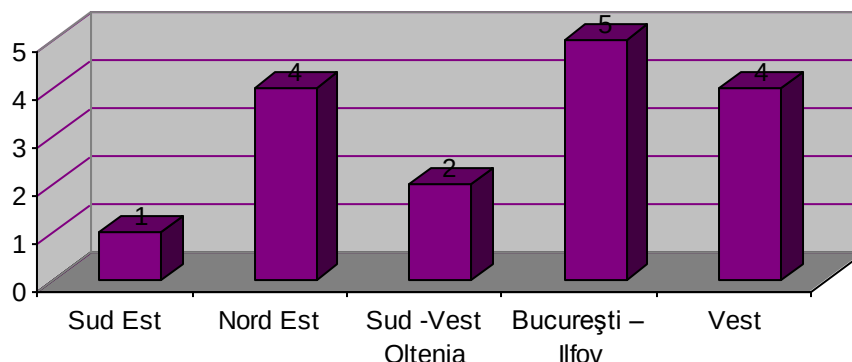
- **un procent de 93,84 %** (adică 960 de școli), **au îndeplinit standardele de acreditare;**
- **un procent de 6,16%** (adică 63 de școli), **nu au îndeplinit, în prima fază, unul sau mai multe standarde de acreditare, ca standarde minime obligatorii.**

Unitățile, precum și inspectoratele școlare județene pe raza teritorială a căror funcționează, au fost notificate cu privire la rezultatele evaluării externe periodice, au avut un termen de remediere și au fost vizitate încă o dată, pentru a se verifica dacă activitățile educaționale au fost aduse la nivelul standardelor naționale în vigoare (cf. **art. 34 din O.UG nr. 75/2005**). În urma reevaluării, 47 de unități de învățământ au putut demonstra remedierea situației constatate inițial.

Prin urmare, la sfârșitul anului școlar 2011-2012, un număr de 16 unități de învățământ preuniversitar (lista acestora se regăsește în *Anexa 1*) dintre cele evaluate extern nu îndeplineau standardele de acreditare, ca standarde minime de funcționare. Astfel, **rezultatele finale sunt următoarele:**

- **un procent de 98,43 %** (adică 1007 școli), **au îndeplinit standardele de acreditare;**
- **un procent de 1,57%** (adică 16 școli) **nu au îndeplinit unul sau mai multe standarde de acreditare, ca standarde minime obligatorii.**

Distribuția, la nivel național, a unităților de învățământ care nu îndeplineau standardele de acreditare, la sfârșitul anului școlar 2011-2012

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

După cum se observă, cele 16 unități sunt distribuite astfel regional:

- 5 unități în regiunea București – Ilfov (reprezentând 5,10 % din totalul unităților evaluate în această regiune de dezvoltare);
- 4 unități în regiunea Nord - Est (reprezentând 2,50 % din totalul unităților evaluate în această regiune de dezvoltare);
- 4 unități în regiunea Vest (reprezentând 4,60 % din totalul unităților evaluate în această regiune de dezvoltare);
- 2 unități în regiunea Sud-Vest Oltenia (reprezentând 1,90 % din totalul unităților evaluate în această regiune de dezvoltare);
- 1 unitate în regiunea Sud – Est (reprezentând 0,78 % din totalul unităților evaluate în această regiune de dezvoltare).

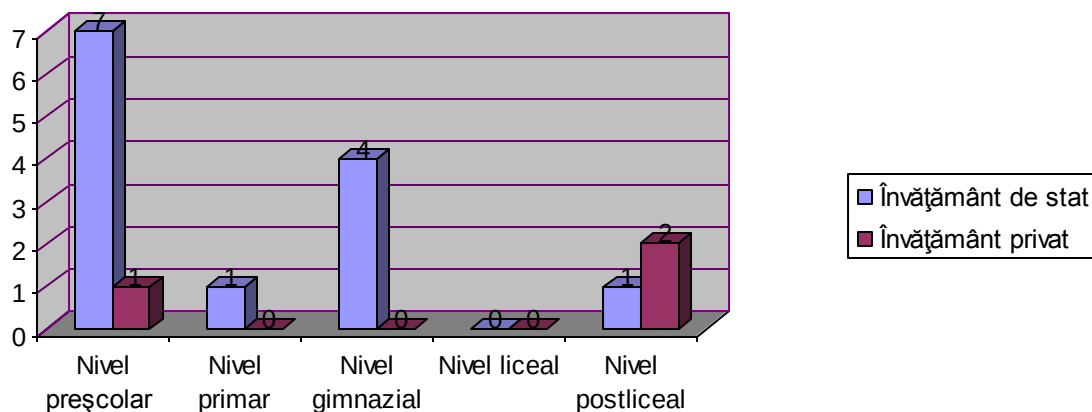
Aceste unități de învățământ trebuie să fie susținute în mod deosebit de către toate instituțiile responsabile, în vederea respectării standardelor de funcționare, pentru protecția beneficiarilor direcți (elevii/copiii); în caz contrar, acestea vor intra sub incidența prevederilor legii.

Analizând nivelul, tipul de finanțare și mediul de rezidență ale acestor 16 unități de învățământ care, la sfârșitul anului școlar 2011-2012, nu îndeplineau standardele minime de acreditare, situația este următoarea:

	Învățământ de stat		Învățământ privat	
	urban	rural	urban	rural
Nivel preșcolar	6	1	0	1
Nivel primar	0	1	0	0
Nivel gimnazial	1	3	0	0
Nivel liceal	0	0	0	0
Nivel postliceal	1	0	2	0
Total	12		4	

Prin urmare, la nivelul unităților care nu îndeplineau standardele minime de acreditare, raportul între numărul celor din învățământul privat și numărul celor din învățământul de stat este 1/ 3.

Distribuția celor 16 unități de învățământ, pe niveluri și tip de finanțare

După cum se observă, cele 16 unități sunt distribuite astfel pe niveluri de învățământ:

- 8 unități de nivel preșcolar, reprezentând 3,90 % din totalul unităților de acest nivel evaluate;
- 1 unitate de nivel primar, reprezentând 14,28 % din totalul unităților de acest nivel evaluate;
- 4 unități de nivel gimnazial, reprezentând 0,75 % din totalul unităților de acest nivel evaluate;
- 3 unități de nivel postliceal, reprezentând 9,38 % din totalul unităților de acest nivel evaluate.

Indicatorii a căror îndeplinire nu a fost probată la nivel minim obligatoriu (aspecte constatate ca neîndeplinite), precum și frecvența apariției lor, sunt următorii:

- **Managementul personalului didactic și de conducere** (Domeniul A – Capacitate instituțională, criteriul c) resurse umane) - 9 unități de învățământ (56,25%);
- **Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic** (Domeniul A- Capacitate instituțională, criteriul c) resurse umane) - 5 unități de învățământ (31,25%);
- **Existența, structura și conținutul documentelor proiective** (Domeniul A- Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – 4 unități de învățământ (25%) ;
- **Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare instituțională** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității) - 2 unități de învățământ (12,5%);
- **Activitatea științifică** (Domeniul B – Eficacitate educațională, criteriul c) activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz) - 2 unități de învățământ (12,5%);

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agenția Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- **Existența și aplicarea procedurilor interne de asigurare a calității** (Domeniul C Managementul calității, criteriul a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității) – o unitate de învățământ (6,25%);
- **Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi** (Domeniul A- Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – o unitate de învățământ (6,25%);
- **Funcționarea curentă a unității de învățământ** (Domeniul A-Capacitate instituțională, criteriul a) structurile instituționale, administrative și manageriale) – o unitate de învățământ (6,25%);
- **Evaluarea calității activității corpului profesoral** (Domeniul C- Managementul calității, criteriul d) proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral) – o unitate de învățământ (6,25%);
- **Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul c) proceduri obiective și transparente de evaluare a învățării) - o unitate de învățământ (6,25%);
- **Constituirea și funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității** (Domeniul C – Managementul calității, criteriul h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii) - o unitate de învățământ (6,25%).

Coroborând indicatorii neîndepliniți cel mai frecvent, la nivel minim obligatoriu, cu tipul de unitate de învățământ în care aceștia au fost identificați, situația este următoarea:

	Nivel preșcolar	Nivel primar	Nivel gimnazial	Nivel liceal	Nivel postliceal
Indicatorul: Managementul personalului didactic și de conducere	5	0	1	0	3
Indicatorul: Existența, structura și conținutul documentelor proiective	0	1	3	0	0
Indicatorul: Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic	3	0	1	0	1

Condițiile minime de funcționare (descriptori din HG nr. 21 / 2007) care nu au putut fi probate sunt următoarele:

Indicatorul: Managementul personalului didactic și de conducere

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- Acoperirea cu personal didactic titular angajat este de cel puțin 50%; 3 unități;
- Acoperirea cu personal didactic calificat este de minim 85% ; 6 unități;
- Respectarea, de către personalul de conducere angajat, a condițiilor prevăzute de legislația în vigoare; 2 unități.

Indicatorul: Existența, structura și conținutul documentelor proiective

- Fundamentarea proiectului de dezvoltare pe analiza contextului socio-economic și cultural în care va funcționa organizația furnizoare de educație. Pentru organizațiile furnizoare de educație care fac parte din învățământul profesional și tehnic, proiectul de dezvoltare se fundamentează pe planul local de acțiune pentru învățământ – PLAI și pe planul regional de acțiune pentru învățământ – PRAI - 1 unitate ;
- Fundamentarea noului proiect de dezvoltare pe rezultatele proiectului anterior; 2 unități;
- Prezentarea bugetului estimat necesar pentru realizarea proiectului de dezvoltare și a bugetului detaliat pentru programele / acțiunile cuprinse în planul operațional pentru primul an de funcționare. Adecvarea acestuia la dezvoltarea preconizată a unității de învățământ - 2 unități;
- Motivarea necesității, fezabilității și a oportunității noului proiect de dezvoltare - 1 unitate;
- Formularea clară a viziunii și a misiunii asumate de organizația furnizoare de educație - 1 unitate;
- Afișarea la loc vizibil a misiunii și a țințelor strategice - 1 unitate;
- Concordanța viziunii, misiunii și țințelor strategice cu tipul organizației furnizoare de educație, cu forma și nivelul de educație la care aceasta funcționează – 1 unitate;
- Definirea etapelor în realizarea proiectului de dezvoltare și a principalelor categorii de resurse utilizate pentru realizarea proiectului - 3 unități;
- Îndeplinirea scopurilor și a obiectivelor stabilite prin proiectul de dezvoltare și prin planurile de implementare, pentru întreaga perioadă de autorizare provizorie, după caz - 1 unitate;
- Precizarea indicatorilor de realizare și a modalităților de evaluare a atingerii țințelor propuse – 1 unitate;
- Planul de implementare va cuprinde programe sau acțiuni. Pentru fiecare program / acțiune sunt precizate: obiectivele (definite în termeni de rezultate așteptate), resursele (umane, materiale, financiare, de timp, de informație, de expertiză etc.) utilizate, termenele de realizare, responsabilitățile precum și indicatorii de realizare (reperete observabile ale îndeplinirii obiectivelor propuse) - 3 unități;
- Prezentarea rezultatelor participării organizației la alte proiecte educaționale dezvoltate la nivelul școlii, al comunității locale, la nivel național sau internațional - 1 unitate ;
- Existența, în proiectul de dezvoltare și în planul de implementare, a elementelor de dezvoltare a unui învățământ incluziv (de asigurare a egalității de șanse în educație și de sprijinire a elevilor din grupuri sociale defavorizate, respectiv a celor cu cerințe educaționale speciale) - 1 unitate.

Indicatorul: Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic

- Stabilirea, în statul de funcțiuni, a necesarului de personal didactic auxiliar și personal nedidactic necesar funcționării unității de învățământ, în funcție de planul de școlarizare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

proгноzat, de nivelul de școlarizare, de profilul și de specializările / calificările profesionale existente în oferta educațională - 1 unitate;

- Realizarea procedurilor de evaluare a personalului didactic auxiliar și nedidactic în conformitate cu legislația în vigoare și cu reglementările interne - 1 unitate;
- Asigurarea necesarului de personal didactic auxiliar și de personal nedidactic calificat în conformitate cu prevederile normativelor în vigoare - 3 unități;
- Acoperirea cu personal didactic auxiliar și nedidactic calificat este de cel puțin 75% - 1 unitate.

Indicatorul: Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare instituțională

- Utilizarea rezultatelor autoevaluării pentru optimizarea funcționării și dezvoltării instituției de învățământ - 1 unitate;
- Realizarea, în ultimii trei ani, a cel puțin un ciclu de autoevaluare – optimizare - o unitate;
- Funcționarea procedurilor interne de asigurare a calității (de proiectare, de monitorizare, de evaluare, de revizuire) - 1 unitate;
- Participarea reprezentanților purtătorilor majori de interese din școală și din comunitate (cadre didactice, părinți, elevi) la procesul decizional derulat la nivelul unității de învățământ - 1 unitate.

Indicatorul: Activitatea științifică

- Utilizarea rezultatelor cercetării științifice (realizate la nivel local, național sau internațional) pentru îmbunătățirea performanțelor școlare - 2 unități;
- Inițierea sau participarea instituției de învățământ (prin cadrele de conducere, cadrele didactice sau alte persoane angajate cu contracte de muncă pe durată nedeterminată) la proiecte de cercetare științifică sau de dezvoltare, realizate la nivel local, regional, național sau internațional - 2 unități.

Indicatorul: Existența și aplicarea procedurilor interne de asigurare a calității

- Existența procedurilor de colectare regulată a feedback-ului din partea elevilor și a altor factori interesați interni și externi - 1 unitate.

Indicatorul: Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi

- Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi, conform legislației în vigoare - 1 unitate.

Indicatorul: Funcționarea curentă a unității de învățământ

- Realizarea procedurilor de management al resurselor umane pentru personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic (recrutare, selecție, normare, utilizare, stimulare, disponibilizare etc.) conform legislației în vigoare și reglementărilor interne - 1 unitate.

Indicatorul: Evaluarea calității activității corpului profesoral

- Existența procedurilor de inserție profesională pentru cadrele didactice noi / fără experiență recentă, dacă este cazul - 2 unități.

Indicatorul: Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- Datele privind progresul și dezvoltarea elevilor se culeg și se înregistrează în mod sistematic - 1 unitate.
- Existența, dacă este cazul, a unor planuri remediale privind progresul și dezvoltarea elevilor - 1 unitate.
- Realizarea periodică a activităților de evaluare a satisfacției elevilor și / sau a părinților acestora precum și a altor purtători de interese relevanți (angajatori, autorități publice locale etc.) față de rezultatele școlare, extrașcolare și generale ale activității instituției de învățământ - 1 unitate.

Indicatorul: Constituirea și funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității

- Funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității (programarea activității, proiecte, rapoarte etc.) - 1 unitate.

Prin urmare, problemele identificate la nivelul eșantionului, sunt următoarele (considerându-se că, apariția de două ori, cel puțin, a respectivei probleme nu este întâmplătoare și, deci, se poate constitui în caracteristica unei grupări de unități școlare):

- **neacoperirea cu personal didactic calificat (în proporție de minim 85%),** mai ales pentru nivelul de învățământ preșcolar; acest lucru se datorează, în primul rând, lipsei de personal didactic calificat în contextul unor colective mari și numeroase de preșcolari, dar și, în al doilea rând, numeroaselor mobilități ale cadrelor didactice, către alte segmente de educație sau în alte instituții (detașări în școli sau în alte grădinițe);
- **neacoperirea cu personal didactic titular angajat (în proporție de minim 50%)** în învățământul particular; acest aspect este generat de neorganizarea concursurilor de titularizare de către inițiatorii privați, care, deși au o cifră de școlarizare care le-ar permite stabilizarea pe posturi a mai multor cadre didactice, se tem de obligațiile ce le-ar reveni, mai ales în condițiile unei piețe a muncii cu multe convulsii și instabilități generate de problemele economice actuale;
- **neasigurarea necesarului de personal didactic auxiliar și de personal nedidactic calificat în conformitate cu prevederile normativelor în vigoare;** acest lucru se datorează restricțiilor instituite în instituțiile bugetare odată cu apariția problemelor economice generale, la nivelul Uniunii Europene și implicit al României;
- **nerealizarea unor instrumente de proiectare, planificare și implementare (PDI și planuri operaționale)** adecvate contextului de funcționare a unităților școlare (deci, mai puțin formale și ancorate în realitățile mediului social/zonei de rezidență) și fundamentate pe realizările și nerealizările anterioare (puncte tari și puncte slabe), instrumente care să ajute în funcționarea la parametri normali și în dezvoltarea acestora conform misiunii și viziunii asumate; acest aspect este generat de neînțelegerea beneficiilor utilizării unor astfel de instrumente, de necunoașterea mecanismelor de realizare a lor;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- **neutilizarea rezultatelor cercetării științifice (realizate la nivel local, național sau internațional) pentru îmbunătățirea performanțelor școlare;** acest lucru se datorează incapacității / neștiinței cadrelor didactice de a insera / utiliza elemente de noutate din domeniul educațional în activitatea curentă și / sau dezinteresului acestora față de orice elemente care ar „perturba” rutina unor activități curente;
- **neinițierea sau neparticiparea instituției de învățământ (prin cadrele de conducere, cadrele didactice sau alte persoane angajate cu contracte de muncă pe durată nedeterminată) la proiecte de cercetare științifică sau de dezvoltare, realizate la nivel local, regional, național sau internațional;** acest aspect este generat de existența, încă, a unor unități școlare care își „construiesc” funcționarea ca „insule” în cadrul sistemului, fără a înțelege beneficiile pe care legăturile cu alte instituții, schimburile de experiență, lucrul în echipă, le pot aduce unei organizații.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Capitolul 4. Evaluarea externă - măsurarea nivelului de calitate a educației furnizate beneficiarilor de către unitățile de învățământ preuniversitar și eliberarea primelor atestate de calitate din România

Din cele 1023 de unități de învățământ evaluate, 1007 au îndeplinit standardele de acreditare (standarde care definesc nivelul minim obligatoriu de „calitate”) și, prin urmare, evaluarea externă a continuat pentru a se determina nivelul calității serviciilor educaționale dezvoltate de acestea, în raport cu cei 24 de indicatori de performanță și cu descriptorii de calitate (prevăzuți în H.G. nr. 1534/2008 privind aprobarea Standardelor de referință și a indicatorilor de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul preuniversitar).

Reamintim faptul că nivelul calității serviciilor educaționale se corelează cu îndeplinirea unuia / mai multor / tuturor descriptorilor din standardele de calitate, pe o scară de apreciere cu următoarele trepte: „satisfăcător”, „bine”, „foarte bine” și „excelent”, cu punctaj corespunzător, de la 1 la 4 puncte. În situația în care funcționarea școlii se situează, la cel puțin un indicator, sub nivelul minim obligatoriu descris de standardele de acreditare, atunci calitatea serviciilor educaționale descrise de respectivul indicator este apreciată ca „nesatisfăcătoare”.

Deși unii dintre indicatori se referă la funcționarea întregii unități, realizând o evaluare generală a managementului școlar, scopul evaluării a vizat cu deosebire un anumit nivel de învățământ din unitate.

Structura, pe unități, a nivelurilor supuse evaluării este următoarea:

Nivel de învățământ evaluat	Număr	Procent
Preșcolar	205	20,0%
Primar	8	0,8%
Gimnazial	539	52,7%
Liceal inferior	19	1,9%
Liceal	219	21,4%
Postliceal	33	3,2%
Total	1023	100,0%

Evaluarea calitativă, pe cei 24 de indicatori de performanță, a permis evaluarea unităților de învățământ pe 3 „direcții”: a capacității instituționale (9 indicatori), a eficacității educaționale (8 indicatori) și a managementului calității (7 indicatori).

Evaluarea calitativă s-a bazat pe evaluarea externă (situația concretă existentă / identificată la fața locului) și este fundamentată pe opinia evaluatorilor externi privind performarea pe cele 3 direcții mai sus-menționate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Totuși, pentru a avea o imagine completă și conformă cu realitatea, **atunci când se analizează cât de bună este o școală**, discuția comportă, în egală măsură, **analiza rezultatelor obținute luând în considerare contextul și resursele disponibile - perspectiva obiectivă**, obținută prin dezvoltarea evaluării cantitative și a indicelui de eficiență, dar și **aprecierea gradului de realizare a obiectivelor pe baza standardelor de referință - perspectiva subiectivă**, obținută prin dezvoltarea evaluării calitative și a indicelui de eficacitate.

Pentru a îmbina aceste două perspective, evaluarea externă a continuat pentru cele 1007 unități care au probat îndeplinirea standardelor de acreditare (standarde care definesc nivelul minim obligatoriu de „calitate”), pentru fiecare dintre ele fiind determinate:

- **calificativele asociate performării** pentru fiecare indicator în parte și, implicit punctajul echivalent asociat fiecăruia;
- **punctajul obținut în evaluarea externă**, ca sumă a punctajelor echivalente / indicator; pe baza punctajelor de echivalare atribuite, “scorul” posibil de atins putând varia între 24 de puncte, pentru performarea la nivel minim a tuturor indicatorilor (obiectivelor) și, respectiv 96 de puncte, pentru performarea la nivel maxim a tuturor indicatorilor (obiectivelor);
- **punctajul final**, ca produs între punctajul obținut în evaluarea externă și indicele de eficiență determinat al unității de învățământ.

Prin urmare, punctajul final este un rezultat care „ponderează” punctajul „brut” (componenta subiectivă) prin indicele de eficiență al unității de învățământ (componenta obiectivă), determinat pe baza evaluării cantitative (stabilit statistic în urma analizei datelor transmise de școli).

Toate aceste informații - calificativele asociate performării, punctajul obținut în evaluarea externă, indicele de eficiență asociat unei unități de învățământ și punctajul final, se regăsesc pe **Atestatele privind nivelul calității educației oferite, documente personalizate (primele din România) eliberate pentru fiecare dintre cele 1007 unități.**

ARACIP a făcut publice cele 1007 de rapoarte de evaluare externă a calității, împreună cu cele 1007 de atestate privind nivelul calității educației furnizate, ele putând fi consultate pe Internet (<http://aracip.edu.ro>).

Trebuie avut în vedere faptul că **indicatorul de eficiență** pune în valoare **meritul** unității sau **progresul** - ca efort în performare în cazul unităților cu resurse deficitare (de aceea, în cadrul unei ierarhizări / comparări a unităților, cele cu resurse mai puține vor ocupa o poziție superioară în clasament).

Un **indice de eficiență unitar** arată că **rezultatele obținute sunt cele așteptate** în mediul concret în care funcționează școala; un **indice supraunitar** arată că **rezultatele obținute sunt mai bune decât cele așteptate**; un **indice subunitar** arată că **rezultate obținute sunt mai slabe decât cele așteptate**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Prin urmare, având în vedere importanța deosebită a informației oferite de indicii de eficiență, precum și informația „agregată” obținută din „ponderarea” punctajelor brute ale fiecărei unități de învățământ prin indicii de eficiență, sunt disponibile, într-o primă etapă, 2 tipuri de ierarhii ale unităților de învățământ evaluate extern: în baza indicilor de eficiență (Anexa 2) și în baza punctajelor finale (Anexa3).

De asemenea, pe baza indicilor de eficiență determinați statistic, este disponibilă și o a treia ierarhie a unităților de învățământ evaluate extern (Anexa 4).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Capitolul 5. Analiza stării calității în sistemul de învățământ preuniversitar din România la nivelul anului școlar 2011-2012 (diagnoză privind starea sistemului la nivelul eșantionului de unități evaluate)

Diagnoza privind starea calității sistemului de învățământ preuniversitar s-a realizat pe baza unor **aspecte cantitative**, generate de informațiile furnizate de fiecare unitate de învățământ evaluată în cadrul raportului anual de evaluare internă, dar și pe baza unor **aspecte calitative**, generate de evaluările externe, prin corelarea și interpretarea statistică a datelor și informațiilor.

Trebuie reținut faptul că toate considerentele următoare se referă la cele 1023 unități de învățământ cuprinse în evaluarea externă.

I. Aspecte cantitative

La nivelul populației țintă, a fost investigat un număr de 1023 unități, acoperind aproape toate tipurile de unități prezente în rețeaua școlară, *mai puțin unități independente de educație timpurie antepreșcolară*. Particularitățile eșantionului de unități evaluate se regăsesc în **Capitolul 1. Informații generale**.

Contextul de funcționare vizează, pe de o parte, dezvoltarea zonei unde este situată unitatea și, pe de altă parte, unele caracteristici de funcționare.

Din punctul de vedere al **contextului**, situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Context	Un sfert dintre unități funcționează în zone dezavantajate din punct de vedere economic.
	Aproape două treimi dintre unități (61%) sunt situate în centrul localității și doar o școală din zece (9,4%) la periferie.
	Dimensiunea unităților, determinată prin gruparea lor în funcție de numărul de elevi din unitate, a evidențiat o majoritate a unităților în grupele cu 300-500 elevi (25,8% din eșantion) și 500-1000 elevi (38,4%).
	Peste jumătate dintre grădinițe (57,4%) funcționează cu 200-300 copii, iar puțin peste o treime (35,5%) cu 300-500 copii. Aproape jumătate dintre școlile gimnaziale (47,6%) sunt unități cu 500-1000 elevi. Totuși, 8,3% dintre unitățile independente și 6% dintre cele cu structuri funcționează cu mai puțin de 200 elevi / copii pe instituție școlară, în condițiile în care dimensiunea minimă de 200 elevi constituie una din condițiile de reorganizare a rețelei școlare.

S-a constatat faptul că, pe ansamblul eșantionului, indicatorul nu prezintă prea mare relevanță, evaluările în funcție de tipul unității oferind cu mult mai multe informații despre contextul de funcționare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Caracteristicile mediului familial au fost abordate din următoarele perspective:

- procent elevi de etnie rromă / alte etnii;
- nivel mediu de studii al părinților (număr mediu de ani de studiu);
- nivel economic al familiei;
- elevi CES sau cu alte probleme de sănătate;
- tip familie (familii clasice, familii monoparentale etc.);
- elevi care nu sunt sub supravegherea familiei (elevi în gazdă sau la internat);
- timp mediu de deplasare casă-școală;
- accesul la unitatea de învățământ (conectare la mijloace de transport permanent).

Din punctul de vedere al **caracteristicilor populației țintă (beneficiari) / caracteristici de mediu familial**, situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Caracteristici ale populației țintă (beneficiari)/ caracteristici de mediu familial	Structura etnică a elevilor din școală (valoare medie, structură de referință) cuprinde 89,7% elevi români, 5,3% elevi de etnie maghiară, 4,2% elevi de etnie rromă și 0,8% alte etnii. Procentul elevilor de etnie rromă a fost abordat și din perspectiva unei caracteristici de vulnerabilitate a participanților la educație
	Nivelul de educație al familiei , calculat ca medie ponderată la nivel de școală, în funcție de numărul mediu al anilor de studiu parcurși de părinți este, la nivelul eșantionului, de 12,0 ani (cu alte cuvinte, se poate spune că elevii cuprinși în unitățile eșantionate provin din familii în care cel puțin unul dintre părinți este absolvent de liceu). În cazul elevilor din urban media depășește cei 12 ani de liceu , în timp ce pentru mediul rural se poate spune că părinții au absolvit în medie cei opt ani ai învățământului de bază și cei doi ani de învățământ profesional.
	Caracteristici de vulnerabilitate : - procentul elevilor de <u>etnie rromă</u> înregistrează o medie de 4,2% pe școală (în eșantion există, însă, și o unitate cu maximum de punctaj de 98,5%) ; - procentul elevilor cu <u>nivel economic scăzut</u> (identificat prin elevii cărora li s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, indiferent dacă beneficiază de aceasta, sau nu li s-a putut acorda din restricții financiare) înregistrează un nivel mediu de 7,4% pe școală; - procentul elevilor cu <u>CES sau cu probleme de sănătate</u> este de 1,3% ; - elevii aflați <u>în grija bunicilor sau a altor rude sau elevii în plasament familial</u> înregistrează o medie de 10,8%.
	Timpul mediu de deplasare la școală , prin estimarea condițiilor de acces pentru elevii de la învățământul de zi din școala coordonatoare / unitățile subordonate, determinat ca medie ponderată la nivel de școală este de 21,1 minute .
	Locația elevului pe parcursul școlarizării e relevant că 86,7% dintre elevi au domiciliul în aceeași localitate cu școala.
	Accesul la unitatea de învățământ: 65,5% din școli sunt conectate la mijloace de transport permanent, în timp ce la 0,2% dintre ele se ajunge pe drum cu pericole și fără mijloace de transport permanent. Trebuie menționat și procentul de 16,2 % dintre școlile din eșantion situate la drum accesibil, dar fără mijloace de transport permanent.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

Trebuie precizat că **mediul familial** își pune, de cele mai multe ori, amprenta atât asupra performanței școlare, cât și asupra atitudinii și motivației pentru învățare a elevului. În acest sens, mediul familial a fost inclus în cadrul resurselor sistemului și a fost luat în calcul în determinarea indicatorului de eficiență.

Din punctul de vedere al **resurselor – dotări (cu diferențiere între dotări generale și dotări cu computere), dar și resurse umane** (distribuția în funcție de gradul didactic, calificarea cadrelor didactice, stabilitatea acestora în școală și ponderea navetiștilor, participarea la programe de perfecționare), situația este următoarea (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Resurse	Nivelul de dotare general - a fost evaluat de către directorul de școală, rezultând din acest punct de vedere o structură a eșantionului cu: - o treime din unități, 31,2%, cu dotare suficientă, - peste jumătate din unități, 58%, cu dotare medie, - doar 8,4% dintre unități cu o dotare insuficientă.
	Nivelul dotării unității cu computere și utilizarea acestora în activitatea cu elevii - o medie de 6,3 computere la 100 de elevi, iar cu acces la Internet, o medie de 4,9 computere la 100 de elevi. La nivelul eșantionului, un sfert dintre unități utilizează peste 80% dintre computere în activitatea cu elevii, la polul opus fiind 7,5% dintre unități care nu utilizează computerul în procesul didactic. În medie, în activitatea cu elevii sunt utilizate 66,8% dintre computerele din dotare, restul fiind alocate administrației sau în utilizarea exclusivă a cadrelor didactice.
	Resursele umane - unitatea medie funcționează cu un procent de 97,7% cadre didactice calificate, 14,1% cadre didactice nou venite în școală, respectiv 21,3% cadre didactice cu domiciliul în altă localitate decât unitatea școlară. În majoritate, normele didactice sunt acoperite cu personalul angajat al școlii în cadrul normei didactice (89,5%) și 5,6% la plata cu ora. Din analiză, a rezultat o medie de 27,2 ore de perfecționare pe cadru didactic, deci aproximativ 5-6 zile în anul școlar evaluat.

În ceea ce privește perfecționarea cadrelor didactice, aceasta poate fi abordată din două perspective:

- **încadrarea ei în categoria resurselor**, considerând că acest demers contribuie la ridicarea nivelului profesional și, deci, la ridicarea nivelului rezultatelor;
- **încadrarea ei în categoria finalităților / obiectivelor unității pentru anul școlar evaluat**, privită ca o opțiune / necesitate în vederea dezvoltării instituționale și/sau al dezvoltării individuale profesionale, contribuind la calitatea ofertei educaționale a instituției.

De aceea, în vederea obținerii unei perspective complete, în evaluarea unității au fost abordate ambele perspective ale perfecționării resursei umane – în calitate de cauză

(privit ca factor de influență asupra rezultatelor elevilor), dar și în calitate de efect (un rezultat al managementului școlar, dar și a opțiunii proprii). Iar rezultatele categoriei finalităților

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agenția Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

educaționale au fost și ele determinate luându-se în considerație perfecționarea resurselor umane (personal didactic, didactic auxiliar și nedidactic).

Categoria finalităților a cuprins următoarele aspecte, referitoare cu deosebire la rezultatele cu elevii:

- evaluarea gradului de participare și implicit a pierderilor școlare (absenteismul, nivelul de abandon și repetenția după examenul de corigență),
- rezultatele la sfârșitul anului școlar (rezultatele școlare pe niveluri de studiu, fluxul școlar pe niveluri, structura elevilor în ce privește promovării, corigenții și elevii declarați repetenți),
- rezultatele la evaluări naționale (evaluarea națională la finalizarea clasei a VIII-a, examenul de bacalaureat și examenul de certificare a competențelor),
- ruta școlară, respectiv destinația elevilor la finalizarea fiecărui nivel de învățământ.

Din punctul de vedere al **finalităților**, **situația este următoarea** (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

Rezultate	Evaluarea gradului de participare s-a realizat pe baza numărului de absențe înregistrate la nivelul anului școlar evaluat, cu raportare distinctă pe nivelurile preșcolar și școlar de studiu. În ce privește grădinițele, dintre cele 565 unități cu nivel preșcolar, doar 392 de directori (70%) au completat acest indicator, fiind greu de crezut că în celelalte 173 grădinițe nu s-a înregistrat nicio absență pe parcursul unui an școlar. În cazul școlilor, a rezultat o medie de 16,7 zile de absențe motivate pe elev, respectiv un număr de 12,3 zile cu absențe nemotivate. Inclus în pierderile școlare, nivelul de abandon în învățământul de zi a fost de 1,3%, iar procentul de repetenție a fost de 3,6%.
	Rezultatele școlare la nivelul anului școlar au fost determinate pe niveluri de studiu, în cazul învățământului primar calificativele fiind echivalate cu scorurile utilizate pe celelalte niveluri. A rezultat: - o medie de 8,54 puncte pentru nivelul primar din unitățile evaluate, scorul minim fiind de 6,29, - o medie de 8,38 puncte pentru nivelul gimnazial, scorul minim fiind de 6,64, - o medie de 8,15 puncte pentru nivelul liceal, scorul minim fiind de 6,45.
	Rezultatele la testele naționale - s-a procedat la evaluări distincte a gimnaziilor din cadrul unităților cu clasele I-VIII și a gimnaziilor care funcționează în cadrul liceelor sau grupuri școlare. S-au constatat diferențe semnificative între rezultatele din școlile cu clase I-VIII (media 6,72) și rezultatele din cadrul liceelor (media 7,5), peste o treime dintre unitățile din cadrul liceelor (40%) având un scor mediu de cel puțin 8. Rezultatele la examenul de bacalaureat au fost calculate atât la nivelul elevilor promovați (medii peste 6), cât și la nivelul unității Rezultatele la bacalaureat la nivelul unității sunt cuprinse în intervalul 4,07-9,21, cu o medie pe eșantion de 6,90, respectiv de 6,94 în cazul unităților cu învățământ de zi. Rezultatele la bacalaureat la nivelul elevilor promovați arată o medie de 7,56, respectiv 7,58 pentru unitățile cu învățământ de zi, mai mari cu peste jumătate de punct decât situația la nivelul unității (trebuie știut că, din totalul unităților evaluate, 225 sunt unități cu nivel liceal superior, ai căror absolvenți au dreptul să susțină examenul de bacalaureat la finalul perioadei de școlarizare; dintre acestea, 156 sunt unități cu învățământ de zi, în timp ce 69 au și alte forme de studiu).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRUAgentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

II. Aspecte calitative

Aspectele calitative au fost sistematizate pe domenii și au fost definite pe bază de descriptori de performanță.

Cele trei direcții de evaluare au fost următoarele:

- **nivelul de realizare a indicatorilor de calitate** (cu referire la capacitatea instituțională a unității, eficacitatea educațională și managementul calității);
- **aprecierile privind evaluarea internă a unității;**
- **aprecierile privind cultura calității.**

Pentru aceasta, în cadrul prezentei analize a aspectelor calitative s-a urmărit **gradul / nivelul de realizare a indicatorilor**, atât din perspectiva unității de învățământ (ca obiective / deziderate ale unității, dar și ca rezultat al unui proces de formare derulat în cadrul proiectului), cât și din perspectiva evaluării externe. **Nivelul de realizare s-a calculat ca procent al scorului realizat la nivelul indicatorului, din totalul punctajului posibil de realizat la nivel de indicator** (ex. un scor de 2,873 din cele 4 puncte posibile reprezintă un grad de realizare de $2,873/4 = 71,8\%$ sau **71,8 puncte procentuale**).

La nivelul rezultatelor brute, al scorului mediu rezultat din autoevaluare, dar și în evaluarea externă, al gradului de realizare a obiectivelor, rezultat din autoevaluare, dar și în evaluarea externă, analiza statistică (a informațiilor colectate din rapoartele de evaluare externă) a condus la următoarele:

	Scorul mediu rezultat din:		Gradul de realizare a obiectivului, rezultat din:	
	Autoevaluare	Evaluarea externă	Autoevaluare	Evaluarea externă
DOMENIUL: A.CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
I.01	2,58	2,32	64,4%	57,9%
I.02	2,68	2,65	67,1%	66,2%
I.03	2,62	2,61	65,6%	65,4%
I.04	2,70	2,80	67,6%	69,9%
I.05	2,56	2,57	63,9%	64,2%
I.06	2,22	2,48	55,4%	62,0%
I.07	2,54	2,57	63,5%	64,2%
I.08	2,73	2,73	68,1%	68,2%
I.09	2,63	2,67	65,7%	66,7%
DOMENIUL: B.EFICACITATE EDUCAȚIONALĂ				
I.10	2,70	2,68	67,4%	66,9%
I.11	2,69	2,86	67,3%	71,6%
I.12	2,73	2,61	68,3%	65,3%
I.13	2,68	2,56	66,9%	63,9%
I.14	2,55	2,52	63,8%	63,1%

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

I.15	2,62	2,71	65,4%	67,9%
I.16	2,09	2,40	52,3%	59,9%
I.17	2,66	2,68	66,4%	67,1%
DOMENIUL: C. MANAGEMENTUL CALITĂȚII				
I.18	2,20	2,30	55,0%	57,4%
I.19	2,18	2,35	54,5%	58,7%
I.20	2,61	2,55	65,2%	63,8%
I.21	2,45	2,35	61,3%	58,8%
I.22	2,26	2,29	56,5%	57,2%
I.23	2,49	2,52	62,3%	62,9%
I.24	2,40	2,48	60,1%	62,0%

Prin urmare, în ceea ce privește nivelul de realizare a indicatorilor de calitate, evaluat pe trei domenii și definit de un total de 24 indicatori de performanță, gradul mediu de realizare a obiectivelor de calitate fost de 63,8%.

Rezultatele privind nivelul de realizare a indicatorilor de calitate (în viziunea evaluării externe) sunt următoarele (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- **Obiectivele primare** (cei 24 de indicatori) **au fost performate între minim 57,2%** (în cazul I22-Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării) **și maxim 71,6%** (în cazul I11-Existența parteneriatelor cu reprezentanți ai comunității); diferența de performare între cele două obiective este de peste 14 puncte procentuale.
- **Primul nivel de agregare a indicatorilor primari, pe subdomenii** (A1 - Structurile instituționale, administrative și manageriale, A2- Managementul resurselor umane, B1 - Conținutul programelor de studiu, B2 - Rezultatele învățării, C1 - Strategii și proceduri pentru asigurarea calității, C2 - Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate, C3 - Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării, C4 - Proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral, C5 - Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii), **a condus la un interval de evaluare între gradul minim de realizare de 57,2%** (subdomeniul C3), **și gradul maxim de realizare de 67,4%** (subdomeniul A2).
- **Cel de-al doilea nivel de agregare, pe domenii, a identificat un grad de realizare de aproape două treimi dintre sarcini în cazul capacității instituționale (65,0%) și eficacității educaționale (65,7%) și de 60,1% în cazul managementului calității.**
- **La nivelul unităților evaluate, așa cum a fost deja menționat, a fost înregistrat un grad mediu de realizare a obiectivelor de calitate de 63,8% (cel de-al treilea nivel de**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

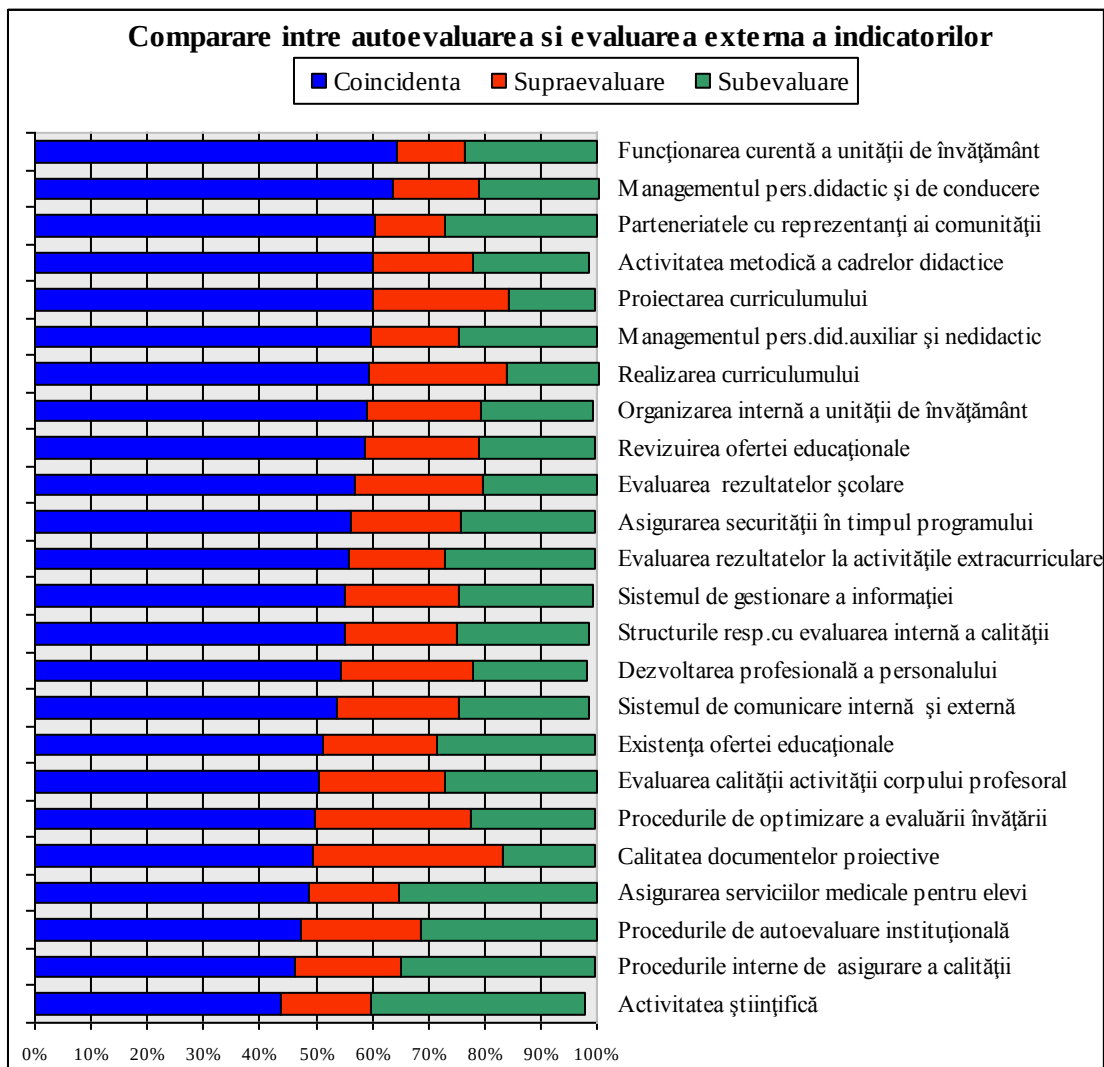
agregare). Acesta a fost determinat ca medie aritmetica ponderată a gradelor de realizare a obiectivelor de calitate pe cele 3 domenii - capacitate instituțională a unității, eficacitate educațională și managementul calității.

Rezultatele privind nivelul de realizare a indicatorilor de calitate în funcție de trei factori - mediul de rezidență, responsabilitatea în rețea și niveluri de educație, sunt următoarele (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- Pe medii de rezidență, se constată **diferențe semnificative de performare, cu rezultate superioare în unitățile din mediul urban.** Dacă în mediul urban la nivel de subdomeniu, **gradul minim de performare a fost de 60,3% (C3)**, toate nivelurile fiind cuprinse în intervalul 60 %-70%, în mediul rural **gradul minim de performare a fost de 47,6% (C3)**, cu treisprezece puncte procentuale mai puțin decât în urban. De altfel, toate subdomeniile au întrunit mai puțin cu 10-12 puncte procentuale decât indicatorii corespunzători din urban. Desigur că diferențele se transmit și în agregarea pe domenii și la nivel global. Între **unitățile din mediul urban, cu nivel mediu de performare de 66,5%** și **unitățile din rural, cu nivel mediu de performare de 55,3%**, diferența între gradele de realizare a sarcinilor depășește zece puncte procentuale.
- În funcție de **responsabilitatea în rețea, concluziile sunt asemănătoare**, cu deosebirea că intervalul de evaluare a fost 60,9 % -70,1% - în cazul unităților independente și de 52,1%- 63,7% în cazul unităților cu structuri. Gradul de realizare a obiectivelor în mediul urban, ușor superior comparativ cu mediul rural, a condus, totuși la o ușoară reducere a diferenței dintre unitățile independente și cele cu structuri arundate. La nivel de eșantion, între unitățile independente și unitățile cu structuri s-a înregistrat o diferență de opt puncte procentuale, în favoarea primelor.
- **Cele mai mari diferențe au fost înregistrate în cazul evaluării rezultatelor pe niveluri de studiu, unde situația cea mai slabă este a unităților de învățământ primar – cu performare de doar aproximativ o treime dintre sarcini (31,3% - 37,5%) și fostele școli de arte și meserii (SAM) – cu grade de performare începând cu 40%.** De altfel, la nivel de eșantion, nivelul primar a înregistrat un grad de performare de 48,6%, urmat de unitățile cu nivel liceal inferior (SAM), cu un grad de realizare de 50,6%. **Cel mai ridicat grad de performare a fost înregistrat în cazul liceelor (68,4%), urmate, în ponderi similare (65,3%) de gimnazii și unitățile de învățământ preșcolar.**

Analiza în funcție de cei trei factori confirmă influența acestora asupra rezultatelor.

Din punctul de vedere al **aprecierilor privind evaluarea internă a unității**, a fost necesară **compararea evaluării interne (autoevaluării) cu evaluarea externă**, pe fiecare indicator, dar și global, rezultatul fiind următorul:

Compararea rezultatelor evaluării pune în evidență **coincidența de opinii**, între **minim 44,1%** (în cazul indicatorului I16) și **maxim 64,3%** (în cazul indicatorului I04).

Diferențele cele mai frecvente sunt de ± 1 punct procentual și sunt înregistrate atât în cazul supraevaluării (corespunzător unui procent de 8,6% până la 25,3% dintre unități), **cât și în cazul subevaluării** (corespunzător unui procent de 13,8% până la 29,96% dintre unități), în funcție de obiectivul evaluat. **Diferența între calificativele atribuite poate fi pusă, fie pe seama unor diferențe reale de opinie dintre diferite echipe de evaluatori, fie pe seama unor deficiențe de comunicare (determinate de neînțelegerea de către directori a criteriilor de evaluare exprimate de descriptori).**

Analiza comparativă a rezultatelor a condus la următoarele concluzii (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agencia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

- La **nivelul unităților evaluate**, deși opiniile directorului diferă de cele mai multe ori de cele ale evaluatorului extern în ce privește performarea indicatorilor, **scorul final, ca și gradul de performare la nivelul unității sunt asemănătoare**, se situează la o diferență de 0,5 puncte procentuale. **Scorul final rezultat ca urmare a autoevaluării a totalizat 60,6 puncte, cu 0,65 puncte mai puțin decât scorul de 61,2 puncte obținut în evaluarea externă. În grade de realizare, a rezultat o performare de 63,1% în opinia directorului, la mică diferență de 63,8% în evaluarea externă.**
- Compararea evaluării globale a **performării obiectivelor celor trei domenii** a condus la concluzii **asemănătoare**. Dacă **în cazul domeniului „Capacitate instituțională”** (A=65% - evaluare externă / A=64,6% - autoevaluare) **există o convergență de opinii, în cazul domeniilor „Eficacitatea educațională”** (B=65,7% - evaluarea externă / B=64,7% - autoevaluare) și **„Managementul calității”** (C=60,1% - evaluarea externă / C=59,1% - autoevaluare) **există o divergență de opinii**. În cazul ambelor s-a constatat o diferență de un punct procentul, în favoarea evaluării externe.

Pe niveluri de studiu, compararea a condus la următoarele concluzii (cu precizarea că rezultatele detaliate se regăsesc în Anexa 5):

- În cazul **nivelului preșcolar**, se constată o puternică **subevaluare de către managerul unității**, aproape toți cei 24 indicatori primind calificative superioare din partea evaluării externe.
- În cazul **nivelului primar**, se constată o **puternică supraevaluare din partea școlii**, toți indicatorii fiind creditați cu mult peste situația apreciată de către evaluarea externă.
- O **situație de supraevaluare la nivelul școlii** s-a înregistrat și în cazul învățământului postliceal.
- Cea mai **puternică supraevaluare** s-a constatat în cazul **nivelului liceal inferior**, foste școli de artă și meserii (SAM) unde **toți indicatorii sunt puternic supraevaluați de către școală** (o posibilă cauză a acestei supraevaluări, până la dublarea gradului de performare a indicatorilor, ar putea fi evaluarea unității în ansamblu și nu a nivelului de învățământ).

De asemenea, evaluarea internă a fost evaluată și din perspectiva unor aspecte manageriale privind măsurile de ameliorare a contextului educațional, respectiv:

- (U8) Unitatea de învățământ și-a identificat, prin evaluarea internă, zonele de îmbunătățire;
- (U9) Unitatea de învățământ are stabilite măsuri de îmbunătățire;
- (U10) Măsurile de îmbunătățire sunt implementate;
- (U11) Măsurile de îmbunătățire sunt adecvate problemelor identificate și contextului socio-economic în care funcționează unitatea de învățământ;
- (U12) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – intrare pe piața muncii / continuarea studiilor;
- (U13) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – mediile generale de absolvire, anii terminali;
- (U14) Măsurile de îmbunătățire a calității au dus la progres în rezultatele elevilor în ultimii trei ani – mediile generale de absolvire ale aceluiași elevi, în ani succesivi,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOS DRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar

care au fost regrupate din două perspective majore, și anume: **(A) Performarea managerială referitoare la identificarea punctelor slabe și a măsurilor de îmbunătățire** (obiective evaluate la nivelul întregului eșantion) și **(B) Efecte ale intervențiilor asupra rezultatelor cu elevii** (obiective evaluate la nivelul unităților școlare).

Criteriile caracteristice primului obiectiv agregat (A) au fost evaluate aproape în totalitate în cadrul evaluării externe, iar rezultatele evaluării se încadrează în mare măsură în aprecierea favorabilă a măsurilor identificate și aplicarea acestora.

Cel de-al doilea set de obiective (B), referitoare la efectele resimțite în rezultatele elevilor au înregistrat un număr mare de nonrăspunsuri, deși toate trei criteriile sunt aplicabile tuturor nivelurilor de studiu din școală.

Prin evaluare externă s-a constatat că:

- 85,5% dintre unități și-au **identificat punctele critice (U1)** în totalitate, acestora adăugându-li-se 11,3% dintre unitățile evaluate care au identificat doar o parte a zonelor de îmbunătățire. Însușind cele două situații, se constată că la nivelul eșantionului, 97,2% au identificat punctele critice ale unității, cu mici diferențe în funcție de nivelul de învățământ evaluat. În aparență situația cea mai defavorabilă este înregistrată în cazul învățământului primar, în cazul căruia procentul de neperformare este de 12,5%.
- peste 80% dintre unități și-au identificat în totalitate **măsurile de ameliorare (U2)**, cu excepția unităților de învățământ postliceal al căror procent este de 75,8%. Totuși, prin însumarea variantelor „integral” și „parțial”, rezultă un procent de 98,2% din unitățile eșantionate care au reușit să-și identifice măsurile de ameliorare.
- După identificarea măsurilor de ameliorare, **unele dintre acestea au fost implementate (U3)**. În majoritatea unităților, **măsurile au fost implementate parțial, această situație regăsindu-se în două treimi dintre unități (66,2%)**. Doar aproximativ **o treime dintre unități au implementat în totalitate măsurile de ameliorare, ponderea acestora la nivel de eșantion fiind de 30,6%**, dar în cazul liceelor procentul este de 38,8%. Însușind cele două situații rezultă un procent de 96,8% dintre unități care au procedat la ameliorări în funcționarea unității.
- Exceptând situația unităților de învățământ primar, evaluarea a constatat **adecvarea măsurilor ameliorative la contextul socio-economic în care funcționează unitatea (U4)** în cazul a 97,2% dintre unități.

Din totalul celor 818 unități școlare, doar 406 au fost evaluate din perspectiva *progresului* în performanța școlară, reprezentând un procent mai mic de 50% dintre unități. De asemenea, acest obiectiv a înregistrat și o pondere însemnată a situațiilor de neperformare. Conform valorilor rezultate, de eficiența măsurilor de ameliorare au beneficiat 34% de școli, reprezentând o treime din cele 406 unități evaluate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Agentia Română de
Asigurare a Calității
în Învățământul
Preuniversitar